

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Fakulta humanitních studií

Institut mezioborových studií Brno

Integrované vzdělávání policistů

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Dr. Bc. Jan Šnitr

Vypracoval:

Antonín Křoustek

Brno 2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně s použitím informačních zdrojů uvedených v příloženém seznamu literatury.

Brno 19. března 2007

.....

Antonín Křoustek

Poděkování

Děkuji panu Dr. Bc. Janu Šnitrovi za jeho velmi důležitou pomoc, kterou mi s opravdovým zájmem poskytl při zpracování mé bakalářské práce. Děkuji mu rovněž za poskytnutý materiál, který jsem použil v této práci.

Brno 19. března 2007

Obsah:

	str.
Úvod	4
1. Vývoj zásad policejního školství a jeho organizace	5
1.1 Vývoj policejního školství	5
1.1.1 Vzdělávání četnictva a policejních sborů stráže bezpečnosti (období od roku 1918 do roku 1939)	6
1.1.2 Vzdělávání příslušníků Sboru národní bezpečnosti (období od roku 1945 do šedesátých let)	11
1.1.3 Vzdělávání příslušníků Sboru národní bezpečnosti (období od šedesátých let do roku 1989)	12
1.1.4 Vzdělávání příslušníků Policie České republiky (období od roku 1989 do září 2005)	14
1.2 Základní zásady vytvářející současné policejní školství	15
1.3 Organizace současného policejního vzdělávání	18
1.4 Porovnání některých zásad policejního vzdělávání	20
2. Praktický příklad aplikace integrované výuky	25
2.1 Způsob organizace integrované výchovy v SPŠ MV Jihlava	26
2.2 Konkrétní písemná příprava na celodenní integrovanou výuku	27
3. Vyhodnocení dosažených výsledků žáků pilotní třídy nové základní odborné přípravy	32
3.1 Hodnocení průběžných výsledků	32
3.2 Hodnocení výsledků dosažených u závěrečné zkoušky	35
3.3 Hodnocení nového systému vzdělávání cestou zpětné vazby	36
Závěr	39
Resumé	41
Anotace	41
Seznam použité literatury	43
Přílohy	44

Úvod

Za téma bakalářské práce jsem si vybral „integrované vzdělávání policistů“. Je to téma, které by mělo nastínit nový způsob vzdělávání především začínajících policistů. Nový způsob vzdělávání reaguje na požadavky kvalitní přípravy policistů tak, aby byli schopni plnit nejen dosavadní úkoly policie, ale aby byli schopni průběžně reagovat ve své činnosti na nově vznikající problémy naší společnosti. Samozřejmě, že tyto požadavky byly kladeny na naši policii především při samotném vstupu do Evropské unie, ale jsou nutností i k další úspěšné spolupráci při potírání zločinu v rámci všech zúčastněných států. Mezi úkoly policie patří jednak ty úkoly, které přímo vyplývají ze zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších novel a doplňků (zejména se jedná o ochranu bezpečnosti osob a majetku, boj proti terorismu a odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů¹), jednak ty úkoly, které nově vznikly. Mezi něž patří i nové pojetí policejní práce. To je například stavěno na faktu, že policejní práce musí být službou občanovi a policista musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný a disponovat vysokým etickým standardem. Právě pochopení a přijetí „za své“ principů etického kodexu je jedním z cílů, které si nové vzdělávání policistů stanovilo.

K těmto poněkud novým dovednostem má vést i nově pojaté policejní školství, jehož základem je integrovaná výuka. Cílem mé práce je nastínění samotného smyslu integrované výuky a především pak rozbor provádění této integrované výuky přímo v SPŠ MV v Jihlavě. Jako podklad pro svoji práci jsem použil zejména zákon o Policii ČR, Rozkaz policejního prezidenta č.1 z roku 2005 – Etický kodex Policie České republiky, Instrukci pro četnické školy, Zprávu o koncepci celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců PČR a Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů pořádkové, dopravní a železniční služby.

Samotnou práci jsem rozdělil na tři kapitoly. První, teoretická kapitola, má tři oddíly. Porovnávám v nich předchozí systém policejního školství se současným a rozebírám obecné zásady policejního školství. Současně se snažím zjistit, zda vzdělávání policistů před rokem 2005 neslo prvky integrace, které by se daly uplatnit i v současném vzdělávání policistů – to je jeden z hlavních cílů bakalářské práce.

Druhá kapitola je část aplikační. Zde jednak obecně popisují způsob provádění integrované výchovy v SPŠ MV v Jihlavě, jednak jsem rozpracoval přípravu konkrétního celodenního praktického integrovaného zaměstnání v uvedené škole. Vytvoření ukázkové přípravy tohoto zaměstnání bylo druhým cílem bakalářské práce. Ve třetí kapitole pak shrnuji výsledky, kterých dosáhli žáci pilotní třídy nové základní odborné přípravy jak

¹ Zákon č. 283/1991 Sb. o Policii ČR

v průběžném hodnocení jednotlivých témat, tak jednak při závěrečné zkoušce. Tato část je také věnovaná zpětné vazbě, kterou jsme získali od žáků pomocí evaluačního dotazníku. Vytvoření přehledu o dosažených výsledcích žáků pilotní třídy SPŠ MV v Jihlavě a názorný příklad využití těchto výsledků bylo třetím hlavním cílem práce.

1. Vývoj zásad policejního školství a jeho organizace

V této kapitole popisují jednotlivé zásadní etapy ve vzdělávání policistů a dále pak rozebírám i organizaci současného policejního vzdělávání. Když jsem tvořil osnovu bakalářské práce, přemýšlel jsem, zda do tématu „Integrované vzdělávání policistů“ nějaké porovnání dřívějšího vzdělávání četníků a příslušníků Sboru národní bezpečnosti vůbec patří. Domnívám se však, že ano. Snažil jsem se totiž nejen vytvořit určitý přehled zásadních etap ve vzdělávání policie, ale při tvorbě tohoto přehledu jsem se na problematiku díval právě i z pohledu integrovaného vzdělávání. Při bádání v archivech jsem se tedy nepokoušel jen zjistit, jak se v minulosti policisté vzdělávali, ale i to, zda náhodou již v předchozí době neuneslo vzdělávání četnictva určité prvky integrace. K mému velikému překvapení jsem těch prvků integrace našel celou řadu, i když je pravda, že v té době se nehovořilo přímo o integrované výuce. Když jsem tuto skutečnost zjistil, začala mě má práce zajímat ještě proto, že jsem v těchto historických materiálech začal hledat prvky, které by se daly využít i v současném integrovaném vzdělávání.

1.1 Vývoj policejního školství

Tento oddíl je věnován vývoji policejního vzdělávání. Přehled začínám vzděláváním četnictva za první republiky, dále pak po druhé světové válce, v šedesátých letech a pak po listopadu 1989. Než začnu popisovat vlastní systém vzdělávání četnictva a policejních sborů za I. republiky, musím zde uvést, že při studiu některých materiálů z let 1920 - 1930 (a to především v archívu Policejního muzea v Praze, v archívu MV Brno-Kanice a v Národním archívu v Praze) jsem zjistil, že směrnice, které upravovaly tehdejší vzdělávání četnictva i policejních sborů, mají v sobě spoustu odpovědí i na řešení současných problémů ve vzdělávání policistů. Proto jsem se rozhodl věnovat této kapitole poněkud více prostoru a v závěru kapitoly provedu i porovnání některých částí ve vzdělávání za I. republiky, v období od roku 1945 do roku 1989 a následně pak po listopadu 1989.

1.1.1. Vzdělávání, výchova a výcvik četnictva a policejních sborů stráže bezpečnosti (období od roku 1918 do roku 1939)

Na počátku 20. let minulého století si velitelé bezpečnostních sborů jasně uvědomovali a uznávali fakt, že vzdělání sehrává nezastupitelnou roli při dobrém výkonu jakékoliv náročné profese. Je zcela nasnadě, že v zemi odkud vzešel „učitel národů“, byla už v období první republiky i ve výše popsané oblasti lidské činnosti zřejmá snaha o realizaci vzdělávání, výchovy a výcviku jako celoživotního procesu. Tedy tak už za první republiky byla snaha připravit všechny členy do výkonu tak, aby mohli dobře plnit úkoly dané služby, aby ji byli fyzicky, morálně, a intelektuálně schopni. Na základě potřeb, jež vyvolávala denní praxe, vznikaly speciální školy, byly pořádány kurzy a různá doškolování. Každý nový člen absolvoval nástupní školu, vyšší stupně byly výběrové. Záleželo na kvalitním výkonu služby uchazeče, odsloužených letech, složení přijímacích zkoušek. Nebyl-li předpoklad pro budoucí umístění absolventů, školení se vůbec nerealizovalo. Doškolování u výkonných orgánů sloužilo k upevňování vědomostních návyků, osvojení nových poznatků a ke konfrontaci s přímým výkonem služby. Studijní výsledky byly sledovány a vyhodnocovány jak učiteli, tak velitelským sborem. Rozdíly v přípravě byly samozřejmě poplatné rozdílům ve službě četnictva a sborů Stráže bezpečnosti i mezi jejich uniformovanou a neuniformovanou složkou.

Četnictvo

Všechny základní principy bezpečnostního vzdělávání byly zakotveny v Instrukci pro četnické školy, která byla vydaná výnosem ministerstva vnitra č. 47.761-13/1928. Tento předpis nabyl účinnosti dnem 1. září 1928. V pozdějších letech pak četnické vzdělávání podstatně rozpracoval zejména štábní kapitán četnictva Robert Váňa, který četnický výcvik stavěl na cvičení ducha a těla v různých úkonech a vlastnostech, které četnictvo potřebuje k řádnému vykonávání svých povinností. Už zde vyvstává otázka, zda se tato teorie štábního kapitána velice nepřibližuje představě soudobé teorie vzdělávání policistů cestou integrovaného vzdělávání (spojení výuky teoretické, psychologické a praktické). Školení a výcvik četníků probíhaly ve školách zřízených u doplňovacích oddělení zemských četnických velitelství, ve zvláštních odborných kurzech a na četnických stanicích. Velitelem četnických škol byl velitel doplňovacího oddělení a jemu byl přidělen potřebný počet učitelů z četnictva i z civilu, kteří sestavovali pro svůj předmět vyučovací program. Týdenní rozvrh schvaloval sám zemský četnický velitel.

Vzhledem k tomu, že ve vzdělávání četnictva byly definovány požadavky, přemýšlelo se správně i o kvalitě pedagogického sboru. Velitelé, učitelé a instruktoři museli splňovat požadavky vzdělání, mít nadání k učitelskému povolání a museli být tělesně zdraví. Bylo na ně totiž kladeno břemeno největší – ve svých svěřencích měli vypěstovat pevný a ušlechtilý charakter. Měli propracovat samotný vzdělávací systém, propojovat své zkušenosti z přípravy absolventů se svými teoretickými úvahami a praktickými zkušenostmi. Neměli stát vně sboru, ale pronikat do problémů, do mentality jeho příslušníků. Naučit je jakési stavovské hrdosti a cti². To byl jejich důležitý úkol, který by měl být bez pousmání aktuální i dnes. Měli mít na mysli, že to, jak bude v budoucnu vypadat sbor, nebude dílem náhody a štěstí. Trvalý úspěch mohla zajistit jen koncepční, uvědomělá práce s lidovým potencionálem. Proto vždy tolik záleželo a záleží i nyní na učitelích a instruktorech.

Jedna čtvrtina vyučovací doby byla věnována všeobecnému vzdělávání, jedna třetina opakování a zkoušení. K četnickým školám náležely tři typy škol.

1) Škola pro výcvik četníků na zkoušku

Trvala 8 měsíců, dávala základ pro další výcvik a uplatnění ve službě. Učily se předměty všeobecného vzdělávání (jazyk, počty a měřičství, dějepis, přírodopis a zdravotní věda), odborné ustanovení (zákony), právo ústavní a správní, obecný trestní zákon, trestní řád, ale i vojenský řád. Odbornými předměty byla i služba pátrací a daktyloskopická, služební řád branné moci Republiky Československé a nauka o zbrani a střelivu. Současně probíhal i vojenský výcvik. Po třech měsících se cvičila praktická obchůzková a pátrací služba. Veliteli takových hlídek byli zase žáci pro výcvik velitelů stanic. Závěrečné zkoušky probíhaly před komisí.

2) Škola pro výcvik velitelů stanic

Výuka v takové škole trvala deset měsíců, přičemž ji mohl absolvovat jen ten četník, který odsloužil alespoň čtyři roky a složil písemnou a ústní zkoušku. Odborné předměty byly rozšířeny o jednacím řád, nauku o terénu, mobilizační předpisy a zpravodajskou službu.

3) Škola pro výcvik výkonných důstojníků

Kvalifikovaným vrchním strážmistřům se mělo dostat vzdělání, jehož bylo třeba na důstojnickou hodnost a jež by odpovídalo funkci okresního četnického velitele. O přijetí do šestiměsíční této školy se mohli ucházet absolventi škol pro výcvik velitelů stanic s nejméně velmi dobrým prospěchem, v posledních třech letech měli dobré hodnocení a alespoň dva roky prováděli službu jako definitivní velitelé četnických stanic.

² Instrukce pro četnické školy, Věstník četnictva číslo 11/1928 Sb.

Důležitou složkou četnického výcviku byl i výcvik vojenský, jenž se podle Instrukce pro četnické školy konal ve všech školách a kurzech praktický jen se zřetelem na četnickou službu. V průběhu třicátých let, vzhledem k mezinárodní situaci, však bylo uvažováno o jeho doplnění a přizpůsobení době. Jednalo se například o obranu proti bojovým plynům a leteckým útokům. Každý četník měl ovládat popis četnické šavle a funkci pušky, pistole, těžkého kulometu, popis četnické šavle a šerm s ní, ale i zacházení s ručním granátem. Mělo se jim dostat pořadového, bojového a polního výcviku podle hodností. Nezbytnou součástí vojenského výcviku byla i tělesná výchova.

Zvláštní kurzy byly zřizovány dle rozhodnutí MV ke speciálním činnostem bezpečnostní služby. Kurzy sice přímo nesouvisí se základním policejním školstvím, ale zajímavý je rozsah problematiky, kterou objasňovaly, a pro zajímavost některé uvádím:

- a) odborný pátrací kurz
- b) kurz pro výcvik služebních psů četnictva a jejich vůdců
- c) lyžařský kurz
- d) horolezecký kurz četnictva

Tak, jak se uplatňovaly v praxi poznatky nových vědních oborů, byly zařazovány nové předměty na různé stupně četnických škol. Šlo o kriminologii, kriminální antropologii, kriminální sociologii, kriminální statistiku, kriminalistiku a penologii. Nezapomínalo se ani na společenské chování a veřejné vystupování.

Docela zajímavé je zjištění, že se uvažovalo o zavedení „psychotestů“ před každým stupněm školy. To znamená i před každým předpokládaným zastáváním vyšší funkce či před povýšením do důstojnické hodnosti. Tímto problémem se zabýval zejména univerzitní profesor dr. František Šeracký, který poukázal na požadavek vyššího stupně výkonu od zmíněných uchazečů.³

Až dosud jsem v práci popisoval systém vzdělávání četnictva formou školního vzdělávání a formou kurzů. Do systému vzdělávání v této době však zajisté patří i vzdělávání četnictva cestou Masarykova četnického vzdělávacího a podpůrného fondu. Ve stanovách fondu se vedle jména fondu, obvodu činnosti, sídla a jednacích řečí uvádí účel spolku v § 3:

„ Účelem spolku jest prohlubováním všeobecného a odborného vzdělání příslušníků četnictva, pak morálním a hmotným podporováním jich a jejich pozůstalých zejména pro případ zvlášť vážné nemoci, úrazu, úmrtí nebo velké hospodářské tísně apod. pečovatí o stavovskou svornost a družnost jakož i o povznesení četnického stavu. Činnost politická

³ Psychotechnické zkoušky pro službu bezpečnostní, Instrukce bezpečnostní služby č. 8/1936 Sb.

a výdělečná a jakékoliv zasahování do služebních věcí není dovoleno (§ 53, bod 410, odst. 2 služebního řádu branné moci Čs. Republiky, I. Díl).“ Mezi prostředky, které měly sloužit k dosažení stanovených cílů, jsou v § 4 stanov fondu například uvedeny – „vydávání vzdělávacích a odborných spisů, brožur, příruček jakož i jiných služebních pomůcek, případně vydávání vlastního nepolitického stavovského časopisu; zřizování knihoven, pořádání výstav a společenských zábav; provozování kinematografického podniku na základě úředního povolení, ale i poskytováním právní pomoci členům a pořádáním věcných loterií a sbírek“.⁴

Shrneme-li základní principy četnického vzdělávání, tak bylo přizpůsobeno tomu, aby si četníci osvojili sebeovládání, získali pokud možno nejširší odborné vědomosti a naučili se přemýšlet. K tomu dle tehdejší teorie potřebovali pevné zdraví, osobní statečnost, rozhodnost, ochotu k odpovědnosti a výkonu služby. Velitel měl být v první řadě učitelem, měl by mít právo na určitou (normou danou) poslušnost a úctu podřízených, kterým by měl být nápomocen při výkonu jejich povinností. A ani tato myšlenka není anachronismem.

Vzdělávání u Sboru stráže bezpečnosti

V předchozí části jsem se pokusil popsat vzdělávání četnictva. V této části již pouze nastíním systém vzdělávání příslušníků Sborů stráže bezpečnosti. Pro přehlednost musím nejdříve uvést, že četnictvo a státní policie byly zřízeny a financovány státem na rozdíl od komunální policie, jež mohla být zřízena obcemi a v rámci jejich působnosti, přičemž náklady na její činnost byly čerpány z jejich prostředků. Zjednodušeně lze říci, že z hlediska místní působnosti udržovalo četnictvo veřejný pořádek a bezpečnost na celém území státu s výjimkou statutárních měst, kde fungovaly státní policejní úřady. Po vzniku republiky se jednalo o dvě policejní ředitelství (Praha a Brno) a dvě policejní komisařství (Plzeň a Moravské Ostrava). Postupně pak vznikala další komisařství. V roce 1928 jich bylo dvacet devět, avšak nijak nekoordinovaných. V roce 1936 v době narůstajícího fašistického nebezpečí, kdy se státní policejní správa poněkud sjednocovala, jich bylo již sto pět.

Výkonnou složkou každého státního policejního úřadu byl Sbor stráže bezpečnosti, jenž byl tvořen Sborem neuniformované stráže bezpečnosti (zpravodajská, pátrací a administrativní činnost) a Sborem uniformované stráže bezpečnosti (hlídková služba, eskorty a střežení vězňů, občůzky).

Školení sborů stráže bezpečnosti bylo nejprve prováděno společně, až počátkem dvacátých let byly zřízeny kurzy pro uniformovanou a neuniformovanou stráž odděleně.

⁴ Věstník četnictva, ročník X, číslo 13, Praha: 27. září 1928

Jenže příslušníci sboru uniformované stráže bezpečnosti, kteří byli nově přijímáni do služby, se museli věnovat spíše výkonu služby, a tak výsledky v této vzdělávací činnosti poněkud pokulhávaly. Teprve na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra bylo v roce 1927 stanoveno školení a výcvik všech nově přijatých gážistů mimo hodnostní třídy v Čechách u policejního ředitelství v Praze. Vedení se snažilo o jednotnou, průběžnou přípravu, ale řada problémů neustále přetrvávala. Nebylo dostatek učebních programů, pomůcek a zařízení. Ani složení učitelského sboru neodpovídalo potřebám. Vedle svých běžných služebních povinností zde vyučovali úředníci sboru.

Uniformovaná stráž bezpečnosti

a) Cvičná škola

Noví strážníci nastoupili na půl roku do nástupní školy, kde se probíraly předměty jako trestní zákon, trestní řád, místní policejní předpisy, pátrací služba, úřední řeč slovem a písmem, kriminalistika, místní a osobní znalost, teoretické praktické zacházení se zbraní, první pomoc a předměty všeobecného vzdělání v rozsahu obecné školy. Významná pozornost byla věnována tělesné přípravě a cvičení ve střelbě a použití obušku a šavle. Dalších šest měsíců probíhal výcvik na odděleních kromě jiného i formou opakovacích kurzů. Na konci roku čekala strážníky zkouška před komisí a pak teprve bylo rozhodnuto o definitivním přijetí.

b) Hodnostní škola

Po složení přijímacích zkoušek a odsloužení nejméně tří let a na základě potřeb sboru bylo možné absolvovat šestiměsíční hodnostní školu pro vzdělání strážmistrů a kontrolujících inspektorů. Měli být připraveni pro službu velitelů strážnic a hlídek.

c) Pokračovací výcvik

Velitel oddělení obstarával výcvik v týdenních školách, kde se měl zdokonalit výkon služby, přehled práce s novými zákony, nařízeními a jinými předpisy. Všichni gážisté mimo služební třídu se těchto školení zúčastnili povinně.

Neuniformovaná stráž

a) Kurz pro výcvik zatímních policejních agentů

Zatímním policejním agentem byl nově příchozí gážista mimo hodnostní třídu. Aby byl definitivně přijat, musel absolvovat zkušební dobu a absolvovat zkoušku způsobilosti. Ve

zkušební době proběhl tříměsíční kurz, kde se probíralo trestní právo, kriminalistika, ústavní a správní právo, organizační řád a místní policejní předpisy. Potom se konala ústní i písemná zkouška.

b) Kurz pro podúředníky

Na výsledku zvláštní zkoušky po absolvování kurzu pro podúředníky závisel další personální postup. Kurz trval čtyři měsíce, přednášky byly třikrát týdně dvě hodiny. Přednášeny byly předměty organizace a kompetence úřadů policejních i dalších obecních a zemských, zákony a předpisy služební, ale i předpisy živnostenského řádu a obchodního zákona, místní policejní předpisy, znalost obvodu a stručný zeměpis a kriminalistika. Uchazeči o místa úřednická museli mít praxi na všech důležitých odděleních úřadu - v podatelně, spisovně, pasovém a dopravním oddělení a hlavně v bezpečnostním oddělení. Učili se jednat se stranami, postup při udáních, šetřeních, pátráních i chování při místním ohledání. Vždy u toho však byl úředník v činné službě. Aspiranti se vzdělávali i teoreticky ve školách pro gážisty, potom se podrobili zkoušce. Pokračovací výcvik probíhal formou kurzů zřizovaných jak u policejních úřadů, tak u jiných subjektů.

1.1.2 Vzdělávání, výchova a výcvik příslušníků Sboru národní bezpečnosti (období od roku 1945 do šedesátých let)

V průběhu poněkud chaotického roku 1945, ve kterém převážná část nových i délesloužících příslušníků SNB řešila závažné úkoly týkající se zejména zajištění vnitřní bezpečnosti státu, byla jejich osvětová a především politická výchova zajištěna výnosem MV č. Ia-6820/1945-V/6. Týkala se hlavně udržení a dalšího upevnění morálky, antifašistického a demokratického ducha sboru.

Nově přijatí členové sboru museli být podrobeni teoretickému výcviku, aby se seznámili se službou. Proto byla zřízena výcviková střediska (v zásadě školy čekatelů SNB) s celkovým počtem 2 075 frekventantů. V Moravskoslezské zemi se například jednalo i město Jihlavu, kde je i v současnosti zřízena SPŠ MV a provádění výuky v této škole popisují v bakalářské práci.

Tato střediska byla zřizována v době od konce července do začátku listopadu 1945 a doba výcviku frekventantů byla stanovena na 6 měsíců. Zřizování středisek především v pohraničí bylo logické, neboť přítomnost frekventantů přispívala k uklidnění tehdejších tamních poměrů a současně byl k dispozici relativně velký počet mužstva pro zabezpečení státní hranice.

Ostatní nově přijatí uchazeči byli zařazeni k praktickému výkonu služby na jednotlivé stanice a teoretický výcvik je čekal posléze. Samozřejmě nebylo opomíjeno ani jazykové vzdělávání příslušníků SNB, a tak již od počátku roku 1945 se pravidelně konaly kurzy ruského jazyka zaměřené jak na všeobecné teoretické vědomosti, tak na praktickou znalost odborné terminologie.

Základní odborné vzdělání bylo tedy v letech těsně poválečných získáváno hlavně v rámci jednotlivých výcvikových středisek, jejichž počty i rozmístění se v průběhu doby postupně měnily. Kromě toho však byly postupně zřizovány další školy a kurzy, nikoli jen pro čekatele, ale např. pro důstojnický sbor, pro nejrůznější odborné profese apod.

Dne 11. července 1947 přijalo tehdejší Ústavodárné národní shromáždění zákon o národní bezpečnosti. Každý člen sboru musel sloužit dva roky na zkoušku a musel během této doby vykonat odbornou zkoušku před komisí složenou z důstojníků sboru a úředníků správní služby národní bezpečnosti.

Cílem škol SNB I. stupně bylo vyškolit členy sboru tak, aby mohli pod vedením starších členů sboru úspěšně vykonávat bezpečnostní službu.

Pro zajímavost lze uvést výňatek ze zprávy o přijímacích zkouškách, které proběhly ve dnech 16.-24. srpna 1948 u SNB - útvaru 9600 v Praze (šlo o vůbec první školu tohoto typu, a tedy i o první přijímací zkoušky):

„.....Podle docílených výsledků při písemných a ústních zkouškách bylo zkušební komisí ustanoveno, aby ti příslušníci, kteří měli z mravně-politické a osvětové výchovy známku horší než 3, dále ti, kteří z odborných předmětů byli klasifikováni známkou horší než 3, byli prohlášeni za nezpůsobilé pro přijetí do školy SNB II. stupně. Rovněž byli uznáni za nezpůsobilé pro funkci velitelskou ti příslušníci SNB, kteří při psychotechnických zkouškách nedosáhli 20 % celkové úrovně schopností. Z celkového výsledku přijímacích zkoušek je zřejmé, že mentální schopnosti vyzkoušených příslušníků SNB jsou opravdu dobré. Jest třeba všeobecně zdůraznit nutnost soustavného školení ve Sboru, aby se zlepšila celková úroveň vzdělanosti, zvyšovala a udržovala schopnost učit se a logická paměť. Nejsou-li mozek a ostatní nervová soustava stále cvičeny, ztrácí pružnost a dřívější schopnosti. Příslušníci Sboru pak po stránce citové a snahové nabývají nesprávného postoje k učení.“⁵

1.1.3 Vzdělávání, výchova a výcvik příslušníků Sboru národní bezpečnosti (období od šedesátých let do roku 1989)

⁵ KAŠPAR, L. *Historia magistra vitae*, Policista, 2005, 4, 30-31 s. ISSN 1211-7943

Výnosem ministerstva vnitra ze dne 30. března 1950 bylo po dohodě s MŠVU umožněno vybraným příslušníkům SNB získat vzdělání III. stupně (tedy maturitu). Tuto možnost však v první etapě dostali skutečně pouze někteří příslušníci, především ti, kteří se politicky a odborně osvědčili, byli povýšeni do důstojnických hodností nebo pověřeni odpovědnými funkcemi.

Lze tedy konstatovat, že v tomto období se školení a výcvik v zásadě dělí na:

- základní (pouze ve školách) – odpovídá bývalé škole četníků na zkoušku
- zdokonalovací (průběžné proškolení na úroveň všech útvarů SNB) – odpovídá bývalé škole pro výcvik velitelů stanic
- zvláštní (školení ve specializovaných odborných kurzech) – odpovídá bývalé škole pro výcvik důstojníků výkonných
- škola IV. stupně se zavedla nově a nelze ji porovnat se systémem školení v bývalých bezpečnostních sborech, tj. v četnictvu a státní policii

V padesátých a šedesátých letech minulého století se příslušníci SNB školili a vzdělávali v poměrně širokém spektru resortních škol a kurzů, které byly v mnoha případech provázány s mimoresortním školstvím. Jednalo se např. o střední odborné školy MV, praporčické a důstojnické školy SNB, různé specializované školní útvary, nástupní odborné školy, učiliště MV, jazykovou školu MV atd.

V roce 1970 byly ve smyslu usnesení vlády ČSSR zřízeny pohotovostní útvary (Pohotovostní útvary VB ČSR a Pohotovostní útvar VB SSR).

Uvedené pohotovostní útvary měly plnit tři základní úkoly:

- 1) vytvářet stálou pohotovost příslušníků a technických prostředků ke zvládnutí mimořádných událostí, demonstrací a porušování veřejného pořádku velkými skupinami
- 2) posilovat výkon bezpečnostní služby ve velkých městech a při velkém shromáždění osob
- 3) plnit funkci odborné nástupní školy VB pro příslušníky zařazené u pohotovostních útvarů⁶

⁶ KAŠPAR, L., *Historia magistra vitae*. Policista 2005, 5, 30-31 s. ISSN 1211-7943

1.1.4 Vzdělávání, výchova a výcvik příslušníků Policie České republiky (období od roku 1989 do září 2005)

V tomto období policejní školství, stejně jako obecné školství v naší republice, dokázalo reagovat na požadavky společnosti. Dosavadní policejní vzdělávání naznačilo několik podstatných změn. Jednalo se zejména o obsahovou náplň. Naznačilo ale spoustu změn i co do délky trvání základní odborné přípravy. Přes mnoho dobrých změn, ke kterým v policejním vzdělávání postupně docházelo, mělo ale několik podstatných nedostatků. Na rozdíl od předchozích přehledů vzdělávání četníků a příslušníků SNB se v této části věnuji již, dá se říci, soudobému policejnímu vzdělávání, a proto se o tomto systému vzdělávání rozepíšu poněkud podrobněji. Osobně se domnívám, že hlavní nedostatky vzdělávání policistů po roce 1989 lze spatřovat:

a) vzdělávání bylo postaveno především na encyklopedickém získávání vědomostí (žáci byli nuceni k doslovnému biflování bez možnosti pochopení mezipředmětových souvislostí probírané látky, po žácích se v zájmu vysoké profesionality požadovaly takřka ve všech předmětech znalosti, které většinou v praxi za celý policejní život nikdy neuplatnili)

b) neexistující integrace – jak jsem již naznačil v bodě a), žáci se museli většinou učit látku na principu předmětové výuky a neměli možnost daný problém pochopit z pohledu více souvisejících předmětů. Pokud se pedagog pokusil některý problém řešit i z pohledu souvisejících předmětů, zase neměl záruku, že v daném souvisejícím předmětu byla již probíraná látka odučena. Jako příklad bych uvedl třeba problematiku domácího násilí. Tato velice častá problematika se v policejním vzdělávání řešila především v předmětu pořádková služba. Zde se žák učil, jaká oprávnění ze zákona o Policii ČR v daném případě může využít (podání vysvětlení, prokázání totožnosti, zajištění, až po použití donucovacích prostředků). Při řešení domácího násilí je však velice důležitá i komunikace. Jak s pachatelem, tak především i s obětí domácího násilí. Proto musel učitel pořádkové služby zasáhnout při své výuce i do oblasti psychologie a při praktickém nácviku služebního zákroku v bytě učit žáka i vhodné komunikaci. Obdobně je tomu i v případě mezipředmětové vazby s právem (učitel musí žáku vysvětlit, jakého přestupku či trestného činu se pachatel domácího násilí dopustil, aby podle toho mohl vůči němu použít příslušné oprávnění). Stejná situace je i v předmětech použití donucovacích prostředků (jak správně použít proti pachateli donucovací prostředky), spojovací příprava (jak správně použít radiostanici při provádění hlášené služby) a technika administrativy (jak správně zadokumentovat zjištěné skutečnosti). Při tvorbě současných školních vzdělávacích programů bylo na tyto problémy pamatováno tak, že související problematiky se v jednotlivých předmětech vyučují prakticky souběžně.

Navíc se pak učitelé souvisejících předmětů podílí na výuce s učitelem nosného předmětu – ve výše popsaném případě by to byl učitel pořádkové služby. Na tomto konkrétním příkladu již rozepisují princip současné integrované výchovy, který je uplatňován v současné základní odborné přípravě policistů.

c) malá provázanost získávání praktických dovedností – všichni žáci si nemohli ve výuce vyzkoušet a prakticky procvičit požadovanou dovednost. Do školních osnov byla sice zařazena výuka formou modelových situací, ale samotná modelová situace nevedla k požadované efektivitě výuky. Tato výuka se totiž prováděla tak, že vybraná dvojice žáků ze třídy dostala zadání k provedení služebního zákroku. Prováděný zákrok proti figurantům se natočil na video. Před celou třídou se pak promítl a zakročující hlídka měla hodnotit své jednání. K případu se vyjádřili figuranti a i ostatní žáci. Své připomínky pak sdělili učitelé a společně se žáky na závěr hledali správné řešení. Tento systém výborně vedl k navození konkrétní situace. Na druhou stranu si však praktickou dovednost odnášeli pouze žáci hlídky, která zákrok prováděla. Ostatní žáci již věděli, že v praxi situaci provádět nebudou muset, a tím automaticky poklesl jejich zájem o probíranou látku. Nahraný snímek pak sledovala především zakročující hlídka a několik žáků se skutečným zájmem něco se dozvědět. Zbytek se pak díval na video spíš se zájmem, jestli se hlídce něco vyloženě nepovedlo, aby se při tom mohli zasmát. Hodně pak záleželo na schopnostech učitele, aby všechny žáky aktivoval.

Ve druhé kapitole bakalářské práce popíši, jak se snažíme získat zájem žáků při praktických cvičeních v naší škole. Samozřejmě využíváme formu modelových situací, ale doplněnou o tzv. trenérský způsob. To znamená, že inscenovaný zákrok neprovádí pouze jedna hlídka, ale musí si ho vyzkoušet všichni žáci.

1.2 Základní zásady vytvářející současné policejní školství.

Jak jsem již naznačil v úvodu své práce, policejní školství od své existence připravovalo policisty především k plnění úkolů, které vyplývají z činnosti policie jako instituce. Jde především o úkoly přímo citované v zákoně o Policii ČR. Usnesením vlády ČR č. 28 ze dne 3. ledna 2001 bylo uloženo ministru vnitra předložit vládě koncepci celoživotního vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR. Na základě této koncepce pak postupně vzniká nový systém policejního vzdělávání v návaznosti na potřeby občanské společnosti, aktuální a dlouhodobá bezpečnostní rizika a na vstup a později i působení České republiky v Evropské unii.

Systém celoživotního vzdělávání je koncipován jako otevřený, poskytující nástupní odbornou přípravu na začátku kariéry každého policisty, a to zejména v systému resortního

středního a vysokého školství. Současně tento systém zajistí další vzdělávání pro kariérní růst a pro prohlubování odbornosti, což umožňuje reagovat na aktuální potřeby v oblasti bezpečnostní problematiky.

Koncipování systému celoživotního vzdělávání vychází ze závěrů projektu Phare č. 9808-02/1 „posilování institucí pro prosazování práva/azylových institucí“, jehož součástí je i podprojekt zaměřený na vypracování Komplexního systému řízení lidských zdrojů v Policii ČR včetně systému vzdělávání pro českou policii.

Tento systém vzdělávání policistů je založen na novém filosofickém pojetí policejní práce, které je charakterizováno zejména těmito principy:

1. Policejní práce musí být službou občanovi (prioritou této služby tedy musí být uspokojení občanských potřeb).
2. Policista musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, disponující vysokým etickým standardem, který od něj společnost očekává a právem vyžaduje (nová image policisty).
3. Vzdělávání a výcvik musí být založen na kompetenčním přístupu (odklon od encyklopedického shromažďování informací).
4. Ve vzdělávání a výcviku je, vedle odpovědností a povinností služebních funkcionářů, nutno zdůraznit i osobní odpovědnost každého jednotlivce za odbornou připravenost k výkonu služby⁷.

Domnívám se, že shrnutí těchto principů do výše uvedených čtyř bodů působí na rozdíl od některých několikastránkových zpráv sice stroze, ale přesto zcela výstižně. Jako policista s osmadvacetiletou praxí se pokusím o krátké zhodnocení těchto principů právě z pohledu požadavků přímého výkonu služby.

Ad 1 Naše společnost stále a oprávněně volá po policistovi, který skutečně bude působit jako služba občanovi (nikoliv, jak to stále ještě přetrvává, že si v mnoha případech občan připadá jako přítěž pro policistu). Uvedený stav se měl po roce 1989 změnit automaticky obměnou těch starších policistů. Především v myslí politiků byla představa, že popisovaný problém vyřeší odchod déle sloužících policistů, kteří měli mít tak nějak zažité totalitní manýry, že policista je tady pán, který musí potírat nepřátelský živel (no a když potíral, tak potíral i obyčejného občana, který se žádného protiprávního jednání nedopustil). Příchodem mladých policistů se však mnoho nezměnilo. I nově nastupující policisté mají tak nějak v podvědomí, že policie je pouze mocenská složka a ne nějaký služebník. Proto velice vítám skutečnost, že je tomuto problému v novém systému vzdělávání věnována velká pozornost.

⁷ Zpráva o koncepci celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky

Ad 2 O důležitosti druhého bodu není nutno nijak polemizovat. Bohužel vysoké profesionalitě a kvalifikaci policejní práce ještě pořád brání mnoho služebních funkcionářů, kteří se na svá velitelská místa dostali těsně po listopadu 1989. Od té doby většina z nich pro zvyšování své kvalifikace mnoho neučinila. Nikdo to po nich většinou ani nepožadoval. Pokud byl někdy vydán pokyn ke zvyšování kvalifikace těchto funkcionářů, tak se k pokynu přidala i výjimka, kterou se celá věc dala obejít. Ještě horší však je, že oni nečiní ani nic pro zvyšování odbornosti svých podřízených, protože by je mohli profesně přerůst. A tak to někdy na některých útvarech (především na okresních ředitelstvích) vypadá jako v dobročinném spolku důchodců čekajících na nový zákon o služebním poměru, který by jim umožnil tučný odchod do důchodu. V době, kdy zpracovávám bakalářskou práci, je již od ledna v účinnosti nový služební zákon, a tak uvidíme, zda se tato situace nějak změní.

Vysoce hodnotím i přijetí etického kodexu policisty. Etický kodex Policie České reagueje na Evropský kodex policejní etiky, který vznikl jako Doporučení (2001) 10 s výkladovým memorandem, přijatým Výborem ministrů Rady Evropy 19. září 2001. Evropský kodex je rozdělen do VII. kapitol a lze jej charakterizovat jako doporučení „vládám členských států řídit se ve svém zákonodárství, praxi a při tvorbě etických kodexů chování policie zásadami, které jsou vyjádřeny v textu Evropského kodexu policejní etiky, aby dosáhly jejich profesní implementace a co největšího rozšíření“.⁸

Etický kodex Policie České republiky je daleko stručnější, ale také i přehlednější a řekl bych i „údernější“. Je rozdělen do pěti kapitol, které postupně určují cíle a základní hodnoty PČR, závazky PČR vůči společnosti a vůči ostatním příslušníkům PČR. Pátá kapitola popisuje osobní a profesní přístup příslušníků Policie České republiky. Úkolem nového policejního školství je pak působit na policisty tak, aby si vžili podstatu vyjádřenou v úvodu etického kodexu „Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat“.⁹

Ad 3 Tento princip blíže popisují v následujícím oddíle a na konkrétním příkladu aplikace pak v druhé kapitole.

Ad 4 Svůj názor na princip uvedený ve čtvrtém bodě jsem již částečně popsal v komentáři k druhému bodu. Nově se zde však objevuje nutnost vtažení samotného policisty do sebevzdělávání. Pedagog policejní školy a následně i služební funkcionář se může snažit při vzdělávání svých podřízených sebelépe, ale výsledky se nedostaví, pokud žák (policista) sám nepochopí nutnost vzdělávání. V jednotlivých školních vzdělávacích

⁸ Evropský kodex policejní etiky

⁹ Rozkaz policejního prezidenta č. 1/2005 Etický kodex Policie České republiky

programech policejních škol se dosti razantně uplatňuje povinnost žáka získávat nové informace formou samostudia

1.3 Organizace současného policejního vzdělávání

Jak bylo již výše uvedeno, došlo k podstatné změně pojetí celkového policejního vzdělávání. V bakalářské práci se zabývám především základní odbornou přípravou. Tedy vzděláváním nově přijatých policistů. Základní odborná příprava naplňuje další odborný požadavek a poskytuje policistům zaměření vzdělání v oboru bezpečnostně právní činnosti formou odborného vzdělání ve středních policejních školách MV. Vedle již výše citovaných čtyř principů filosofického pojetí policejní práce vychází základní odborná příprava zejména z :

- ❖ Priorit CEPOL (European Police College) – vytvořit Evropský prostor pro policejní vzdělávání, výuka musí být proaktivní, student v centru a učitel facilitátor
- ❖ Barcelona (2002) – zvýšit kvalitu a efektivitu vzdělávacích systémů a profesionálního výcviku v EU
- ❖ Lisabonská strategie (2000) – vytvořit evropskou dimenzi vzdělávání do roku 2010, která má za cíl zejména zlepšení vzdělávání učitelů, rozvíjení klíčových kompetencí založených na znalostech a dovednostech, zvýšení atraktivity učení.
- ❖ Národní program rozvoje vzdělání v České republice (Bílá kniha 2001) – reforma a modernizace cílů a obsahu vzdělávání, péče o kvalitu, monitorování, hodnocení, rozvoj integrované výuky.

Vzdělávání a výcvik v základní odborné přípravě směřují k tomu, aby si její absolventi upevnili se zřetelem k potřebě výkonu povolání policisty následující klíčové a občanské kompetence (jsou vytvářeny během základního a středního vzdělávání) a vytvořili kompetence odborné:

1. Klíčové kompetence – komunikativní, personální, sociální, schopnost řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy a využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi.
2. Občanské kompetence.
3. Odborné kompetence - etika policejní práce, chování k občanům, právní vědomí, výkon odborné policejní činnosti a kompetence k provádění služebních zákroků.

Integrovaná výuka je v nové základní odborné přípravě zajištěna rovněž tím, že je rozčleněna do čtyř tematických okruhů¹⁰:

- ❖ Téma I. Postavení policie v demokratickém státě a její organizace
- ❖ Téma II. Právní základy činnosti Policie ČR
- ❖ Téma III. Služební zákroky, služební a procesní úkony
- ❖ Téma IV. Metody a formy činnosti základních útvarů vybraných služeb Policie ČR

Tímto rozdělením se totiž probíraná problematika shromáždila do stejných okruhů, takže se látka probírá současně z pohledu všech souvisejících předmětů. Je tedy prakticky vyloučeno, že se v některém okruhu bude probírat látka například z předmětu pořádková služba a vyučující tohoto předmětu bude muset při výkladu látky odkazovat žáky na to, že z pohledu práva budou tuto problematiku probírat třeba až za půl roku. Tak to před zavedením nové základní odborné přípravy skutečně bylo a znamenalo to, že když se daná problematika probírala za onoho půl roku v právu, žáci si již nepamatovali, co se k danému problému učili v pořádkové službě.

Ministerstvo vnitra po dohodě s policejním prezídiem a středními policejními školami zpracovalo rámcový vzdělávací program (dále RVP). Rámcový vzdělávací program je závazným dokumentem pro tvorbu školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) v jednotlivých školách.

Dosud jsem hodnotil vznik nové základní odborné přípravy velice kladně. Rozhodnutí ministerstva vnitra o vytvoření rámcového vzdělávacího programu a následném vytvoření čtyř školních vzdělávacích programů (v SPŠ MV v Praze, Brně, Holešově a Jihlavě) vidím jako poněkud nešťastný krok. Cíle, jichž má být dosaženo, jsou totiž v RVP popsány velice široce. To pak umožnilo, že jednotlivé školy mohly přistoupit ke tvorbě vlastních ŠVP různě. Například naše škola, která se vždy zaměřovala na vzdělávání dopravních policistů, zařadila do ŠVP daleko širší obsah výuky právních norem souvisejících s dopravou než jiná škola. Na druhou stranu pak třeba pražská policejní škola, která má specialisty na schengenskou problematiku, zařadila do svého ŠVP daleko větší rozsah této problematiky. Tyto rozdíly vedou k tomu, že při tvorbě jednotných zkušebních otázek nelze najít shodu, protože úroveň

¹⁰ Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů pořádkové, dopravní a železniční služby

probírané látky se může podstatně lišit, a tím nelze objektivně přezkušovat znalosti, kterých žáci nabyli v té které střední policejní škole. Tyto rozdílnosti se však postupně odstraňují.

1.4 Porovnání některých zásad policejního vzdělávání

Nyní, když jsem popsal i systém policejního vzdělávání od září 2005, bych se pokusil o porovnání některých zásad vzdělávání, a to již od roku 1918. Bude se jednat o shodné principy, které byly využívány již v uvedené době, ale které mají svůj význam i v současné době.

Z předchozích popisovaných systémů vzdělávání policistů mě nejvíce zaujala škola pro výcvik četníků na zkoušku. Tento systém v mnohém připomíná ten současný způsob vzdělávání, který je založen především na integraci. Když porovnám předměty, které se vyučovaly tenkrát a nyní, je zde obrovská podoba. V současné základní odborné přípravě se sice již nevyučují předměty všeobecné (jazyk, počty a měřičství, dějepis, přírodopis), protože každý žák policejní školy musí mít maturitu, a tedy mít i potřebné všeobecné znalosti. Zejména u znalostí jazyků tomu tak však zdaleka není a domníváme se, že vyřazení výuky cizích jazyků a také českého jazyka v nové základní odborné přípravě, je krokem zpět. Výcvik četníků je podobný tomu současnému i tím, že se na počátku provádí především teoretická výuka a postupně se zavádí i aplikace teoretických znalostí do praxe. Na naší škole se to děje formou celodenních zaměstnání – tzv. integrovaných dnů, které budu dále popisovat v aplikační části práce.

Výhodou současného systému je prodloužení délky školy na dvanáct měsíců oproti osmi měsícům v roce 1928. Jak jsem již také uváděl, součástí výuky ve školách pro výcvik četníků byl i vojenský výcvik. Ten sice zatím není zahrnut v současných osnovách, ale v každém případě bude nutností, protože žáci po zrušení základné vojenské služby nemají sebemenší základy vojenského vystupování. Nejsem zastáncem nějakého vojenského drilu, ale na současných žácích je vidět, že jim chybí odolnost i chuť vykonávat příkazy, které se neshodují s jejich představami. Na to si však během služby u policie musí zvyknout. Žáci si například nedokáží představit, že když jim bude v 16:00 hodin končit služba a bude vyhlášena pátrací akce po ztraceném dítěti, že nejen nemohou odejít domů, ale že tato práce jim bude pouze započítána do 150 hodin přesčasové práce bez nároku na volno.

Samostatnou kapitolou porovnání různých systémů vzdělávání by bylo závěrečné přezkoušení znalostí žáků. Současný systém i systém z roku 1928 hovoří o přezkoušení komisionálním. Z instrukce pro četnické školy jsem nedokázal rozpoznat náročnost závěrečného přezkoušení. Ze dvou běhů, které již ukončily studium nové základní odborné

přípravy, však mohu říct, že ústní část závěrečné zkoušky je asi nejslabším místem celého systému nové ZOP. O tomto problému však budu hovořit až v třetí kapitole.

Podle mého názoru stojí za porovnání ještě jeden fakt, na který jsem při studování archívních materiálů narazil. Jedná se o porovnání právních důvodů k použití zbraně u četníka v roce 1928 a právních důvodů k použití zbraně policistou dle současné úpravy.

Právní důvody použití zbraně v roce 1928 byly uvedeny v § 13 zákona číslo 299/1928 Sb., o četnictvu ze dne 14. dubna 1920. Výnosem ministerstva vnitra ze dne 15. června 1928 je podán četnickému sboru výklad jednotlivých pojmů, za kterých lze služební zbraň použít. K jednotlivým bodům § 13 se pak především říká:

1. „Případ nutné obrany jest tu jen tehdy, jde-li o bezprávný násilný útok, tedy o útok skutkem, a ohrožuje-li útok buď osobní bezpečnost četníkovu nebo život jiné osoby. Útok musí nastávat nebo aspoň bezprostředně hroziti, tj. z okolností musí býti nepochybně patrné, že se útočník k jeho okamžitému provedení strojí a útok nesmí býti ještě dokonán.“

2. „Podle tohoto ustanovení smí se zbraně použiti jen proti nebezpečnému zločinci a za podmínky, že četník oprávněně proti němu zakročuje a že zločinec byl četníkem vyzván, aby se vzdal nebo svůj úkryt opustil a této výslovné výzvy neuposlechl. K vyzvání, aby se zločinec vzdal, budiž užito formule: „Ruce vzhůru“ v jazyku v místě obvyklém.“

„Nebezpečným zločincem jest rozuměti osobu, která byla příslušným úřadem četníku jako nebezpečný zločinec výslovně označena, anebo kterou četník musí podle jiných nepochybných okolností důvodně pokládati za osobu obzvláště nebezpečnou pro stát, osobu nebo cizí majetek.

Ve vybraných případech smí četník užití zbraně teprve tehdy, když mírnějších prostředků bylo marně použito, nebo nelze-li vůbec použitím prostředků mírnějších účelu dosáhnouti. Avšak i v těchto případech má četník dříve, nežli užije zbraně, uvážiti, nestačí-li použití některého prostředku mírnějšího.

Tyto prostředky jsou:

1. napomenutí hlasem rozkazovacím;
2. zatčení;
3. přiložení svěracích řetízků;
4. pronásledování prchajícího honěním, po případě použitím služebního psa;
5. vyzvání osob nahodile přítomných k pomoci“.¹¹

Současná úprava oprávněného použití zbraně je uvedena v § 39 zák.č. 283/1991 Sb., o Policii ČR. Zde jsou uvedeny právní důvody použití zbraně a v předchozím paragrafu č.38

¹¹ Výnosu ministerstva vnitra ze dne 15. června 1928, číslo 37.156-13.

jsou uvedeny donucovací prostředky, které je policista povinen před použitím zbraně použít. Rozborem jednotlivých právních důvodů paragrafů 38 a 39 se pak dále velice dobře zabývá učebnice pro policisty základní odborné přípravy. Pro porovnání jednotlivých výkladů z roku 1928 a současného výkladu použiji právní důvod k použití zbraně proti nebezpečnému pachateli. Jak jsem již uvedl v předchozím textu, služební instrukce pro četnictvo z roku 1928 vymezovala nebezpečného pachatele jako „nebezpečným zločincem jest rozuměti osobu, která byla příslušným úřadem četníku jako nebezpečný zločinec výslovně označena, anebo kterou četník musí podle jiných nepochybných okolností důvodně pokládati za osobu obzvláště nebezpečnou pro stát, osobu nebo cizí majetek“.

Současný výklad pojmu nebezpečný pachatel je sice poněkud širší, ale prakticky se obsahově shoduje s výkladem z roku 1928. Nebezpečným pachatelem je dle učebnice mimo jiné označena i „osoba, která je takto policistovi označena služebním orgánem, nebo v pátrání, nebo jiným orgánem (státním zastupitelství, soud) v příkazu zatčení, kde je uvedeno, že se jedná o nebezpečného pachatele či zvláště nebezpečného recidivistu“.¹²

Toto porovnání je zajímavé jednak podobností svého obsahu, ale pro mě osobně bylo zajímavé i z pohledu výuky. Výuka ustanovení paragrafů č. 38 a č. 39 zákona o Policii ČR je pro žáky velice náročná. Vzhledem k závažnosti těchto ustanovení je potřeba, aby žáci jednotlivá znění znali doslovně. Tady se jedná o spíše výuku cestou drilu, a tím je pro žáky nezáživná. Přestože se snažíme výuku těchto paragrafů doplnit různými konkrétními případy (například nesprávného použití zbraně), žáci tyto hodiny berou jako „nutné zlo“. Velice se mi však nyní osvědčilo, když jsem do hodin výuky použití donucovacích prostředků a zbraně zařadil postupné seznamování žáků s právními důvody používanými v roce 1928. Snažil jsem se řídit poznatky, které jsem dosud získal při svém současném studiu na Institutu mezioborových studií Brno. Do výuky jsem se snažil zařadit aktivizující a participační výukové metody. Konkrétně se jednalo o diskusi v plénu a simulovanou diskusi za využití zásad, které popisuje Lenka Rogožanová v učebnici „Sociální komunikace (pedagogická)“.¹³ Když jsem totiž během hodiny na žácích viděl již únavu z citace doslovného znění právních důvodů, navodil jsem diskusi na téma porovnání právních důvodů v roce 1928 a současných právních důvodů (vždy se jednalo o důvod, který se shodoval s důvodem námi právě probíraným). Žáci na toto zpestření výuky reagovali velice pozitivně a ihned se zapojili do diskuse při porovnávání jednotlivých důvodů. V následujících hodinách se pak již sami dožadovali, abychom spolu provedli porovnání dalších právních důvodů použití zbraně. Při dodržení základních zásad diskuse (vystupoval jsem jako moderátor, každý žák měl možnost

¹² MURČEK, J. a kolektiv. *Pořádková služba*. Holešov: Tiskárna MV, 2003, 76 s.

¹³ ROGOŽANOVÁ, L. *Sociální komunikace (pedagogická)*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2005, 20 s.

vyjádřit svůj názor, nepoužívali jsme ironii ani kritiku) byl tento způsob výuky žáky vysoce hodnocen a také dosažené znalosti byly lepší. Domnívám se, že i tato forma výuky tedy úzce souvisí s současným integrovaným vzděláváním policistů, protože se na probíranou látku díváme i z historického pohledu a právního vývoje u policie.

Další vhodnou pomůcku pro oživení výuky jsem získal díky velmi užitečné a erudované pomoci ze strany vedoucího práce Dr. Bc. Jana Šnitra. Sám mi poskytl Zmocnění ředitelství Národní bezpečnosti v Praze z roku 1946, které zmocňovalo štábního strážmistra SNB Josefa Šnitra k ukládání a vybírání pokut na místě. Ukázkou zmocnění jsem použil ve výuce, kdy v současné době jednak tvořím tuto bakalářskou práci a také vyučuji žáky v třetím tématickém celku základní odborné přípravy. V tomto celku musí žáci absolvovat didaktický test a ještě vykonat praktickou zkoušku. Zdálo se jim, že těch přezkoušení je již moc. Díky uvedené pomůcku jsem jim vysvětlil, že náročnost na vědomosti není novinkou jen současné doby, ale i těsně po válce museli policisté splňovat nejrůznější předpoklady, včetně přezkoušení k vydání zmocnění k ukládání a vybírání pokut na místě.

Při porovnání vzdělávání četnictva v první republice a policistů v současné době, mě zaujala i pasáž o zavedení „psychotestů“ před každým stupněm školy. To znamená i před každým předpokládaným zastáváním vyšší funkce či před povýšením do důstojnické hodnosti. V současné době se psychotestům musí podrobit každý uchazeč o přijetí do služebního poměru. To je samozřejmě dobré a úvaha tehdejšího ministerstva vnitra o psychotestech byla velmi nadčasová. V současné době mě spíše zarazí kvalita provedení psychotestů u některých současných žáků. Když vidíme, jakých výsledků žák během studia dosahuje (nejedná se jen o výsledky vědomostní, ale i morální a etické vlastnosti), velice se divíme, jak taková osoba mohla projít sítí psychotestů.

Za poznámku stojí i existence Masarykova četnického vzdělávacího a podpůrného fondu. Tato myšlenka se mi velice líbí, a jak je vidět, i v současné době má obdoba fondu svůj význam (i když třeba ne ve smyslu rozvoje vzdělávání, plnil by spíše účel charitativní). V období socialismu byla představa nadací a fondů u policie naprosto potlačena, protože v rámci komunistické ideologie bylo tvrzeno, že příslušník SNB je po všech stránkách řádně zabezpečen a není potřeba nějaké charitativní podpory. V současné době vidím smysl obdobných činností především v prosazování „stavovské svornosti a družnosti, jakož i o povznesení četnického stavu“. Stavovská čest chybí velice často i policistům již sloužícím u žáků středních policejních škol není praktická žádná.

Posledním bodem, u kterého bych se chtěl zastavit, je postoj k osobě učitele. K porovnání znovu použiji citaci pasáže z Instrukce pro četnické školy ...“učitelé by neměli

stát vně sboru, ale pronikat do problémů, do mentality jeho příslušníků. Naučit je stavovské hrdosti a cti. Musí mít na mysli, že to jak bude v budoucnu vypadat sbor, není dílem náhody a štěstí. Trvalý úspěch může zajistit jen koncepční, uvědomělá práce s lidovým potencionálem. Učitelé musí být ti nejlepší a v neposlední řadě dobře zaplacení¹⁴. K tomuto bodu se vracím z toho důvodu, že i v současné době je nutné klást důraz na kvalitu pedagogického sboru. Ale samotné tvrzení, že učitelé středních policejních škol by měli být skutečně jen ti nejlepší z nejlepších policistů, je nedostatečné. Mimochodem toto tvrzení použil i první náměstek ministra vnitra p. Salivar dne 27. listopadu 2006 při předávání vyznamenání učitelům středních policejních škol, které se konalo v SPŠ MV Praha – Hrdlořezy. Zdůrazňoval nám zde, jak je nutné, aby zkušenosti z policejní praxe novým policistům předávali ti nejkvalitnější policisté, kteří své zkušenosti získali především v přímém výkonu služby. To vše by souhlasilo i s výše citovanou pasáží z instrukce pro četnické školy. Trochu mě ale zarazí skutečnost, že těsně po projevu pana náměstka se dozvídáme z úst ministra vnitra v televizní reportáží, že v rámci reorganizace policie uvažuje o zcivilnění policejního školství. Musím přiznat, že některé učitelské funkce na středních policejních školách nemusí být asi právě funkcemi policejními (dovedu si představit, že například zdravotní přípravu nemusí přednášet právě učitel v hodnosti majora), ale naprosté zcivilnění by bylo jak proti již citované instrukci, ale i proti současným potřebám výuky. Jedním z cílů současného vzdělávacího systému je výchova disciplinovaného policisty, kterému jsou předávány poznatky z policejní činnosti, ale který má i vojenské vystupování. Tato problematika se objevuje nyní, kdy do škol přichází žáci, kteří již neabsolvovali základní vojenskou přípravu. V době, kdy dokončují bakalářskou práci, se výše naznačené změny v souvislosti se zcivilněním zatím neprojevíly.

V souvislosti se současným pedagogickým sborem se sice hovoří i o nutnosti rozšiřování vědomostí samotných pedagogů. Tento požadavek však není nijak právně zakotven a ve skutečnosti záleží jen na učiteli, zda si bude opatřovat aktuální informace. Zhruba před třemi léty byl ministerstvem vnitra připravován bodový systém podmiňující roční sebevzdělávání učitelů, ale od tohoto systému se časem ustoupilo. Není výjimkou, že ve školách pak vyučují policisté, kteří byli ve výkonu naposledy před deseti až patnácti roky a nové změny v přímém výkonu ani neregistrují, natož aby je dokázali vyučovat. Tato situace je velice nepříjemná především, pokud takový pedagog vyučuje v inovačních kurzech policisty z přímého výkonu služby. Někdy se pak stává, že tito policisté učí právě pedagoga.

To byly příklady, které jsou velice podobné principům vzdělávání policistů i v současné době a ze kterých v mnohém můžeme čerpat i nyní. Aby však bylo moje

¹⁴ Instrukce pro četnické školy, Věstník četnictva číslo 11/1928

porovnání úplné, musím se v hodnocení věnovat i policejnímu vzdělávání v období od roku 1945 do roku 1989. Porovnání musím pro objektivitu provést i přesto, že je na první pohled patrné, že se s současným vzděláváním mnoho porovnávat nedá. Tím samozřejmě nechci říct, že v tomto období bylo v policejním školství všechno špatné. V letech 1979-1980 jsem sám získal základy policejního vzdělání a nemohu říci, že by tyto základy nebyly dostatečné. Naopak rád vzpomínám na celou řadu velmi kvalitních pedagogů, kteří se při výuce dokázali odprostit od politické ideologie a své praktické zkušenosti nám dokázali předat tak, že z nich v mnoha případech čerpám i nyní, takřka po pětadvaceti letech. Co však tehdejšímu vzdělávání nelze odpustit, i pro mě to byl dost těžký problém, bylo spojování veškeré policejní činnosti s působením marxismu leninismu. Jako kontrast zásad vzdělávání v období první republiky a vzdělávání v období éry komunismu zde uvedu jeden z principů, na kterém bylo založeno vzdělávání příslušníků SNB a který na mě zapůsobil nejvíce zdrcujícím způsobem. Je to náplň vzdělávání příslušníků SNB ve večerních školách. V osnovách této školy se například uvádělo: „V měsíci listopadu 1949 budou účastníci večerních škol studovat téma Mezinárodní význam Velké říjnové socialistické revoluce. Počátkem listopadu se účastníci běhu sejdou s vedoucím a pomocníkem. Vyslechnou úvodní lekci a dostanou pokyny, jak studovat příslušnou literaturu, tj. první část Životopisu J. V. Stalina, první čtyři kapitoly Leninovy Dětské nemoci levičáctví a Stalinovu stať Mezinárodní ráz Říjnové revoluce. Vedoucí určí, kdo si připraví stručný referát pro seminář. Celá schůzka potrvá asi jeden a půl hodin. Potom po celý měsíc posluchači studují podle učebního plánu.“¹⁵

2. Praktický příklad aplikace integrované výuky

Až dosud jsem prováděl teoretické popisování předchozího a současného policejního školství. Ve druhé kapitole bakalářské práce bych však rád popsal, jakou formou provádíme integrovanou výuku přímo v SPŠ MV v Jihlavě. Jako příklad integrované výuky jsem zvolil celodenní integrované zaměstnání. Kapitola má dva oddíly. V prvním oddíle budu popisovat obecný postup přípravy celodenního integrovaného zaměstnání a ve druhém oddíle se věnuji náplni a průběhu jednoho konkrétního integrovaného dne.

¹⁵ KAŠPAR, L. *Historia magistra vitae*. Policista, 2005, 5, 30-31 s. ISSN 1211-7943

2.1. Způsob organizace integrované výuky v SPŠ MV v Jihlavě

V této aplikační části bych rád popsal samotnou přípravu jednoho dne integrované výuky v SPŠ MV v Jihlavě. Vzhledem k tomu, že výuka se provádí na základě výše popsané integrace, nazýváme toto naše celodenní zaměstnání integrovaný den (dále I.D.).

Výuka v integrovaném dnu probíhá podle pracovního manuálu, který zpracovává garant I.D. Je jím učitel, který učí nosný předmět (například učitel pořádkové služby při nácviku použití výzvy a donucovacích prostředků). Manuál je vyhotoven v elektronické podobě, takže může být používán opakovaně i pro výuku v následujících třídách. Garant v něm pouze změní jména učitelů a datum konání I.D. Dodržení zásad integrované výuky při těchto našich I.D. je dosaženo především tím, že procvičovaná látka je žákům vysvětlována učiteli z pohledu všech participujících předmětů, kteří se tohoto zaměstnání přímo zúčastní. Navíc garant I.D. rozešle těmto učitelům elektronickou poštou v předstihu 14 dnů před konáním I.D. pracovní manuál k připomínkování. Učitelé jednotlivých předmětů pak musí v manuálu zdůraznit neopominutelné zásady jednotlivých předmětů při řešení dané problematiky.

Samotný manuál je pak rozdělen na několik listů, jejichž počet se může měnit podle rozsahu vyučovaných témat. V zásadě je však rozdělen následovně:

1. Tabulka časového rozvržení zaměstnání.

Zde je rozepsán časový přehled celkového zaměstnání s uvedením jména učitele, který náplň činnosti zajišťuje. Slouží k orientačnímu přehledu, co a kdy se bude konat. Příloha č. 1, list č. 3.

2. Náplň dopoledního zaměstnání.

V této části jsou uvedena témata zaměstnání a cíle, kterých má být dosaženo. Současně je zde uvedeno i rozdělení třídy do tří skupin včetně zadání témat, která mají skupiny nacvičovat. Příloha č. 1, list č. 4.

3. Součástí dopoledního zaměstnání je i rozplánování činnosti jednotlivých skupin, a to od provedení zákroku první hlídkou, po vyhodnocení, nalezení správného řešení a samotný nácvik všech žáků skupiny. Příloha č. 1, list č. 4.

4. Náplň odpoledního zaměstnání.

Zde je uvedeno další téma výuky, které je však už společné pro celou třídu. Příloha č. 1, list č. 5.

5. Vyhodnocení zaměstnání.

V této část pracovního manuálu je pamatováno i na závěrečné vyhodnocení včetně zpětné vazby od žáků a provedení swot analýzy s vyučujícími. Příloha č. 1, list č. 6 a č. 8.

6. Neopomenutelné zásady.

Participující učitelé uvedou i neopomenutelné zásady procvičovaných zákroků, které slouží učitelům, aby při vyhodnocení zhodnotil zákrok z pohledu integrujících předmětů. Příloha č.1, list č.7.

7. Požadavkový list.

Součástí manuálu je pak i tzv. požadavkový list. Ten sice přímo nesouvisí s integrovanou výukou, ale bez jeho zpracování a důsledného doplnění nelze prakticky integrovaný den provést. V tomto listu se totiž pamatuje na zajištění potřebných pomůcek nutných k provedení modelových situací (zajištění figurantů, dopravy, potřebných technických pomůcek, ale i stravy). Garant I.D. požadavkový list předá oddělení zajištění výuky a toto oddělení se postará o materiálové zabezpečení. Příloha č.1, list č. 9.

2.2 Konkrétní písemná příprava na celodenní integrovanou výuku

V této části práce již přímo uvádím vzor přípravy na celodenní integrovanou výuku, která se bude týkat praktického nácviku použití donucovacích prostředků – hmatů, chvatů, pout a zastavovacího pásu. Tato písemná příprava má formu níže uvedené tabulky. Vím, že tabulky a grafy by měly být uvedeny jako příloha bakalářské práce. Vzhledem k tomu, že vytvoření vzorové přípravy celodenní integrované výuky bylo jedním z hlavních cílů mé bakalářské práce, uvádím tuto přípravu přímo v bakalářské práci.

Náplň integrovaného dne:

Čas:	Prostor:	Náplň výuky:	Zajistí:
7:30-8:00	Služební autobus	Převoz žáků z SPŠ MV v Jihlavě do výcvikového střediska SPŠ MV v Jihlavě.	kpt. Brachta
8:00-8:30	Učebna č.1	Seznámení s tématem a cíli zaměstnání. Přezkoušení. <u>Téma zaměstnání:</u> Donucovací prostředky hmaty a chvaty, pouta, zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla. <u>Cíl zaměstnání:</u> Zopakovat a prověřit teoretické znalosti právních důvodů k použití výše uvedených donucovacích prostředků a získání dovednosti při jejich praktickém použití. <u>Přezkoušení:</u> Znalosti právních důvodů použití donucovacích prostředků a povinností policisty při použití donucovacích	pplk. Křaustek pplk. Křaustek pplk. Křaustek

Čas:	Prostor:	Náplň výuky:	Zajistí:
		prostředků budou přezkoušeny formou testu. Test obsahuje 15 otázek se čtyřmi možnými odpověďmi. Pouze jedna odpověď bude správná.	
8:30-8:35		Přestávka Po přestávce jsou žáci rozděleni do tří skupin a pracují v učebnách č. 1 až č.3; služební zákroky provádí v určených prostorách.	
8:35-8:45	autobus	Skupina č. 1 První dvojčlenná hlídka této skupiny je vyslána na konečnou zastávku MHD, kde z autobusu odmítá vystoupit cestující. Odmítá vystoupit i po opakované výzvě, proto proti němu hlídka použije hmaty a chvaty. Figurant klade pouze pasivní odpor. Zárok končí po vyvedení figuranta z autobusu. Zárok je zaznamenán videokamerou.	pplk. Křaustek Mgr. Šabestová
8:35-8:45	hospoda	Skupina č. 2 První dvojčlenná hlídka této skupiny je vyslána do restaurace, kterou po uzavírací době odmítá opustit jeden host. Restauraci odmítá opustit i po opakované výzvě hlídky. Proto jej hlídka z restaurace vyvede za použití hmatů a chvatů. Figurant ze začátku klade pouze pasivní odpor, ale před restaurací se pokusí z držení vytrhnout a utéct. Hlídka jej svede na zem a na zemi provede jeho spoutání. Zárok je zaznamenán videokamerou.	mjr. Czabe
8:35-8:45	Chodba před jídelnou	Skupina č. 3 První dvojčlenná hlídka této skupiny je vyslána do haly autobusového nádraží, ze které má předvést na obvodní oddělení PČR osobu, která se nedostavila k podání vysvětlení. Figurant nereaguje ani na opakovanou výzvu a naopak se pokusí z místa utéct. Hlídka jej za použití hmatů a chvatů zadrží a provede jeho spoutání ve stoje. Zárok je zaznamenán videokamerou.	npor. Šamáček
8:45-9:00	Učebny č.1 až 3	Žáci jednotlivých skupin zhlédnou na videu zákrok první hlídky. Provedení zákroku nejdříve zhodnotí zakročující žáci, pak figurant, proti kterému byl zákrok proveden, a nakonec ostatní žáci skupiny. Celkové zhodnocení zákroku provede učitel pořádkové služby, a to i z pohledu integrujících předmětů (provedení výzvy, bezpečnost, taktnost, sdělení právních důvodů a komunikace s osobou)	V jednotlivých učebnách: pplk. Křaustek mjr. Czabe npor. Šamáček a postupně psychologka Mgr. Šabestová
9:00-9:15	Učebny č.1 až 3	Po provedeném hodnocení zákroku žáci každé skupiny zhlédnou na videu připravený vzorový zákrok, který správným způsobem řeší obdobnou situaci, v níž zakročovala první hlídka. Po zhlédnutí snímku učitel pořádkové služby zdůrazní zásady	pplk. Křaustek mjr. Czabe npor. Šamáček a postupně

Čas:	Prostor:	Náplň výuky:	Zajistí:
		správného postupu a porovná případné nedostatky při zákroku žáků a vzorového zákroku.	psycholožka Mgr. Šabestová
9:15-9:50	Dle předchozí výuky	Žáci jednotlivých skupin provádí pod vedením učitele pořádkové služby nácvik správného řešení zadaného tématu. Učitel zákrok již nyní nenatáčí, ale na případné nedostatky upozorňuje žáky ihned. Zákrok procvičují tak, aby jej provedl každý žák skupiny.	pplk. Křaustek mjr. Czabe npor. Šamáček a postupně psycholožka Mgr. Šabestová
9:50-9:55		Přestávka	
9:55 až 11:10 a 11:15 až 12:30	Dle předchozí výuky	V době od 9:55 do 11:10 hodin a v době od 11:15 do 12:30 hodin bude probíhat stejná výuka jako v době od 8:35 do 9:50 hodin. Jednotlivé skupiny se pouze postupně vystřídají při provádění jednotlivých modelových situací.	pplk. Křaustek mjr. Czabe npor. Šamáček a postupně psycholožka Mgr. Šabestová
12:30 až 13:00		Oběd	
		Odpolední zaměstnání	
13:00 až 13:40	Učebna č. 1	a) společné vyhodnocení nácviku použití výzvy, hmatů, chvatů a Pout Učitel pořádkové služby s žáky celé třídy shrne nejzávažnější pochybení, kterých se žáci při nácviku použití donucovacích prostředků dopustili. Pochválí dobře provedené zákroky a na závěr této části výuky provede za použití dataprojektoru závěrečné zdůraznění základních zásad při použití výzvy, hmatů a chvatů.	pplk. Křaustek
13:45 až 14:00	Učebna č. 1	b) nácvik použití zastavovacího pásu Učitel služby dopravní policie zopakuje zásady při použití zastavovacího pásu a jiných prostředků k násilnému zastavení vozidla.	pplk. Vada
14:00 až 14:15	Vozovka za hlavní budovou	Po zopakování zásad k použití zastavovacího pásu učitel služby dopravní policie a učitel pořádkové služby instalují skutečný zastavovací pás na vozovku za hlavní budovu, aby předvedli zastavení motorového vozidla. Vozidlo bude řídit učitel předmětu dopravní prostředky policie. S vozidlem najede na připravený zastavovací pás. Všichni žáci sledují provedení zákroku přímo z bezpečného místa. Navíc se celá situace nahrává na video.	pplk. Vada pplk. Křaustek npor. Haralecký
14:15 až 14:30	Učebna č. 1	Žáci se vrátí na učebnu a učitel služby dopravní policie jim promítne pořízený záznam. Následně pak vyhodnotí provedení zákroku se zdůrazněním základních zásad použití zastavovacího pásu.	pplk. Vada

Čas:	Prostor:	Náplň výuky:	Zajistí:
14:30 až 15:15	Tři rovné úseky vozovky za hlavní budovou	Třída se rozdělí do tří skupin a pod dohledem učitelů provádí nácvik použití zastavovacího pásu, ale již bez průjezdu vozidla přes pás. Na zjištěná pochybení učitel žáky upozorní ihned. Videodokumentace se již neprovádí.	pplk. Vada pplk. Křaustek npor. Šamáček
15:15 až 15:30	Učebna č. 1	c) celkové zhodnocení zaměstnání Vedoucí zaměstnání provede se žáky celkové vyhodnocení zaměstnání. Vyzdvihne dobře provedené zákroky a upozorní na nejčastěji se opakující pochybení. Případně stanoví další postup k odstranění nejzávažnějších pochybení v další výuce.	pplk. Křaustek
15:30 až 15:45	Sborovna	d) provedení swot analýzy Vedoucí zaměstnání provede se všemi učiteli swot analýzu. Písemnou formou podchytí silné a slabé stránky zaměstnání.	pplk. Křaustek

V této části práce jsem přímo popsal průběh a náplň jednoho celodenního zaměstnání, ve kterém uplatňujeme prvky integrované výuky. Samotnou písemnou přípravu si každý učitel zhotovuje formou pracovního manuálu - viz příloha listy č. 1 až 9. Během dvanácti měsíců základní odborné přípravy žáci absolvují celkem dvacet jedna těchto celodenních integrovaných zaměstnání.

Na závěr této ukázky přípravy učitele na jeden konkrétní integrovaný den musím uvést, že naše činnost při integrované výuce je založena na systému inscenačních metod. Jak je vidět z příprav, každý žák si musí každou modelovou situaci během integrovaného dne sám vyzkoušet a případně procvičovat tak dlouho, dokud nedosáhne požadované dovednosti. Tento náš „trenérský“ způsob výuky je pro žáky velice zajímavý, ale na druhou stranu pro nás učitele velice organizačně náročný. Důležité je především správné zvolení tématu jednotlivých modelových situací. Aby situace nebyly na jedné straně moc jednoduché a na straně druhé, aby je žáci na základě svých dosavadních znalostí dokázali vyřešit. Dále je nutné správně zvolit čas, který mají žáci vyhrazený na realizaci zákroku (aby nebyl krátký a tím nepůsobil stresově na žáky, ale aby ani nevznikaly zbytečné časové prostoje). Je nutné sledovat i aktivitu a pozornost žáků především při odpoledním zaměstnání. Pozornost v této době již hodně klesá, a tak je potřeba hledat především aktivující témata, která znovu budí pozornost žáků. Přiznám se, že při tvorbě výše popsaného manuálu, který již ale běžně používáme při výuce, jsem vycházel mimo jiné i z metodického pokynu pro strukturovanou

inscenaci. Z této metodiky jsem využil především zásadu vytvoření scénáře, rozdělení rolí, sehrání inscenace, diskuse, hodnocení a závěru.¹⁶

Opakovaně podotýkám, že jsme samozřejmě v Jihlavě neobjevili v inscenačních metodách něco velmi nového. Domnívám se však, že nový je náš přístup, neboť zapojujeme všechny žáky do provedení dané modelové situace. O výhodách inscenačních metod (ať již strukturované nebo nestrukturované inscenace nebo mnohostranných hraní úloh) není nutné pochybovat. Inscenační metody poskytují velký prostor k rozvoji osobnosti, ke kultivaci všech psychických procesů, zejména však zintenzivňují prožívání zobrazovaných osudů, vztahů a interakčních pochodů. Při tvorbě našeho celodenního integrovaného zaměstnání jsme se snažili ale vyvarovat i nedostatků, které tyto inscenační metody mají. Některá rizika výuky inscenačními metodami jsou uvedena v publikaci *Výukové metody autorů Josef Maňák a Vlastimil Švec*. Na straně č.124 se mimo jiné uvádí „Ze zkušeností škol, které mají v tomto směru dlouhou tradici, se můžeme poučit, že žáci někdy neberou hraní rolí příliš vážně a inscenace považují spíše za zábavu. Učitel musí proto žáky pro hraní rolí získat a vést je k tomu, aby se simulace předváděných příběhů pro ně stala podnětem k rozvoji představivosti, imaginace a tvořivosti. Nezbytnou podmínkou je též vytvoření příznivé, přátelské atmosféry, bez níž se nedaří dosáhnout svobodné diskuse, otevřeného sdílení názorů a upřímné projekce vlastních postojů“.¹⁷

Těchto nebezpečí inscenačních metod jsme si byli vědomi. Před zahájením provádění jednotlivých situací je proto velmi důležitá motivace, kterou provádí vyučující. Při získávání zájmu žáků o vlastní provedení scénky se nám osvědčilo uvedení konkrétních nesprávných postupů policistů v přímém výkonu. Vyučující naznačí, jakých témat se modelové situace budou týkat, a pak sdělí žákům, jak nutné je získat v těchto činnostech potřebnou dovednost, aby se vyvarovali chyb, kterých se dopustili policisté v přímém výkonu. Toto opatření skutečně vede k tomu, že žáci provedení inscenace nepovažují za zábavu, ale nutnost pro získání požadované dovednosti, kterou budou potřebovat v přímém výkonu. Jak jsem již také uvedl, riziku, že žáci budou brát inscenaci jako zábavu, se snažíme vyhnout i tím, že každý žák skupiny si musí situaci vyzkoušet. Dříve se stávalo především při vyhodnocování, že této činnosti se věnovali jen ti žáci, kteří zakročovali, a ostatní z nich měli pouze legraci, protože věděli, že oni již nic inscenovat nebudou, a proto jim nic nehrozí. Nyní jsou při vyhodnocování zákroku všichni žáci daleko aktivnější a vzájemně se všichni s učitelem doplňují. Toto riziko jsem již popsal na stránkách číslo 12 a 13.

¹⁶ ROGOŽANOVÁ, L. *Sociální komunikace (pedagogická)*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2005, 24 s.

¹⁷ MAŇÁK, J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. 1. vyd. Brno : Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5

3. Vyhodnocení dosažených výsledků žáků pilotní třídy nové základní odborné přípravy

V této části bakalářské práce se pokusím o hodnocení výsledků, kterých žáci dosáhli v pilotní třídě prvního běhu základní odborné přípravy v SPŠ MV v Jihlavě. Pilotní třída byla na naší škole označena jako třída CD 1/05 a výuka v ní byla zahájena 1. září 2005. Hodnocení výsledků je zaměřeno na efektivitu nově zavedeného integrovaného vzdělávání, kterého se týká tato bakalářská práce. Proto hodnocení zahrnuji jako součást práce.

3.1. Hodnocení průběžných výsledků

Než zhodnotím dosažené výsledky, nejdříve uvedu způsob klasifikace v nové základní odborné přípravě. Během jednotlivých témat jsou žáci průběžně klasifikováni známkami od jedničky do pětky. Čtrnáct dnů před ukončením výuky daného tématu se koná klasifikační porada, na které se uzavírá průběžná klasifikace. Každý žák musí být na základně průběžného hodnocení hodnocen splnil – nesplnil (to znamená, že pokud je žák hodnocen stupněm jedna až tři, splnil požadované předpoklady; stupeň čtyři a pět znamená, že nesplnil předpoklady). Pokud je žák hodnocen výrokem nesplnil, nemůže být připuštěn k absolvování didaktického testu po daném tématu. To znamená, že musí absolvovat opravnou komisionální zkoušku. Pokud u zkoušky uspěje, může s ostatními žáky absolvovat test. Pokud neuspěl u opravné zkoušky, byl by služebním funkcionářem propuštěn ze služebního poměru. Obdobně by tomu bylo, pokud by žák neuspěl u didaktického testu po každém tématu. Jestliže nedosáhne stanoveného počtu bodů, má možnost jedné opravy; v opačném případě končí jeho služební poměr. Pokud nemohl být žák do klasifikační porady hodnocen (například pro nemoc), na klasifikační poradě je hodnocen nulou a musí absolvovat hodnotící komisionální přezkoušení. Pokud neuspěje při této zkoušce, následuje opravná komisionální zkouška a pak je již postup stejný, jak je uvedeno výše.¹⁸

Jak jsem již uvedl v kapitole 1.3 současná základní odborná příprava je rozdělena do čtyř částí. Výuka v jednotlivých částech trvala zhruba dva a půl až tři měsíce. Na jednotlivých školách byla délka výuky jednotlivých témat různá. Záležela totiž na rozložení výuky v školních vzdělávacích programech, které si školy tvořily samostatně.

V naší škole byla výuka prvního tématu rozvržena do období od 1. září do 27. října 2005, kdy žáci absolvovali didaktický test. Musím zde podotknout, že studium nové základní

¹⁸ Nařízení Ministerstva vnitra č. 37 ze dne 1. prosince 2005 o vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR ve středních policejních školách

odborné přípravy od 1. září 2005 zahájilo v uvedené třídě celkem dvacet žáků, ale již po prvním měsíci jeden žák ze zdravotních důvodů studium přerušil. Na klasifikační poradě byli všichni žáci hodnoceni tak, že splnili předpoklady a všichni tedy mohli absolvovat didaktický test. Didaktický test obsahoval 45 otázek, aby žák test splnil musel dosáhnout 36 bodů, což činí 80 procent. V testu uspěli všichni žáci. Jeden žák dosáhl plného počtu bodů. Nejnižší počet bodů činil 40 a tohoto výsledku dosáhl rovněž jeden žák. Celkový průměrný počet dosažených bodů činil 42,58. Celkově bylo možno dosáhnout 855 správných odpovědí. V testu bylo dosaženo 809 správných odpovědí, což činí 94,62 %.

První téma Postavení policie v demokratickém státě a její organizace bylo především věnováno seznámení žáků s organizací policie, s jejími základními úkoly, integrovaným záchranným systémem a základům teorie práva. Jednalo se o téma, kde výuka probíhala především v rovině předávání teoretických znalostí.

Výuka druhého tématu byla rozvržena na období od listopadu do února. K provedení didaktického testu byli opět připuštěni všichni žáci. Tentokrát se jednalo o test s 75 otázkami. K testu bylo potřeba dosáhnout minimálně 61 správných odpovědí. V testu uspěli všichni žáci. Počet dosažených bodů se pohyboval od 74 správných odpovědí po 67 bodů. Celkový průměr dosažených bodů činil 70,63. Celkově mohlo být dosaženo 1425 správných odpovědí. V testu bylo dosaženo 1342 správných odpovědí, což činí úspěšnost 94,17 %.

Druhé téma Právní základy činnosti Policie ČR“ bylo pro žáky nejdůležitější z celé základní odborné přípravy. Výuka tohoto tématu byla věnována právním důvodům činnosti policie (povinnosti a oprávnění policistů), trestnímu a přestupkovému zákonu – obecné části. Jako nejnáročnější část studia hodnotili toto téma i samotní studenti. Ve svých odpovědích uváděli, že v této době museli nejvíce studovat i ve svém volnu, aby celou látku dokázali pochopit a řádně zafixovat. V tomto tématu se již nejednalo pouze o teoretickou výuku, ale bylo zde zahrnuto i pět integrovaných dnů. Během integrované výuky žáci aplikovali své teoretické znalosti při provádění konkrétních zákroků. Jednalo se o základní, méně závažné zákroky, které byly spíše nekonfliktního charakteru.

Na základě poznatků i z jiných středních policejních škol bylo zjištěno, že při závěrečném didaktickém testu po druhém tématu chybí přezkoušení praktické činnosti. Proto žáci následujících běhu musí po výuce látky druhého tématu absolvovat jednak didaktický test, jednak i praktickou zkoušku, která spočívá v provedení právní kvalifikace vybraných skutkových podstat 25 trestných činů a přestupků.

Výuka třetího tématu probíhala od března do června 2006. Při klasifikační poradě nebyl opět žádný problém a všichni žáci mohli didaktický test absolvovat. Tentokrát se jednalo o test s 75 otázkami, kdy ke splnění testu bylo potřeba dosažení alespoň 61 bodů. Jeden žák u testu neuspěl, neboť dosáhl pouze 60 bodů. Ostatní žáci dosáhli od 74 do 68 bodů. Při opravné zkoušce uvedený žák uspěl. Úspěšnost žáků v tomto testu byla 94,65 procenta.

Aby žák mohl pokračovat ve studiu čtvrtého tématu, musel se podrobit nejen didaktickému testu, ale musel absolvovat i praktickou zkoušku. Tato praktická zkouška spočívala v provedení konkrétního zákroku, kdy si jednotliví žáci vylosovali případovou studii a měli ji prakticky vyřešit (jednalo se například o provedení zákroku proti podnapilé osobě, zatčení osoby v pátrání nebo sdělení zprávy o úmrtí blízké osoby apod.). Žáci pouze provedli zadaný zákrok, ale ještě nemuseli zpracovávat příslušné tiskopisy. Praktickou část všichni žáci bez jakýchkoliv problémů splnili.

Třetí téma, jak má již stanoveno v samotném názvu Služební zákroky, služební a procesní úkony, bylo věnováno aplikování teoretických znalostí žáků v praktických činnostech. Výuka tedy byla převážně zaměřena na provádění samotných zákroků. Žáci však prakticky nevyhotovovali potřebné tiskopisy. Během tohoto tématického celku se žáci zúčastnili celkem devíti integrovaných dnů.

Čtvrtému tématu bylo na naší škole vyhrazeno období od poloviny června do srpna. Při srpnové klasifikační poradě byli všichni žáci hodnocení stupněm splnil, a proto mohli absolvovat didaktický test za IV. téma. Test obsahoval 75 testových otázek, na splnění musel žák správně odpovědět na minimálně 61 otázku. Test splnili všichni žáci, a to v rozmezí od 74 bodů (dosáhl jeden žák) po minimální počet 63 bodů (rovněž jeden žák). Úspěšnost odpovědí činila 93,75 procenta. Po čtvrtém tématu se neprováděla žádná praktická zkouška.

Čtvrté téma Metody a formy činnosti základních útvarů vybraných služeb Policie ČR bylo věnováno činnosti policie v přímém výkonu se zaměřením především na činnost obvodních oddělení PČR. Konkrétně se jednalo o provádění pokud možno co nejsamostatnější činnosti žáků na jednotlivých stupních obvodního oddělení. Při této činnosti musel žák například přijmout od občana oznámení, provést zákrok a pak i příslušnou dokumentaci. Bylo to vyvrcholení integrované výuky. Žák při jednotlivých zaměstnáních musel věc hodnotit a také provádět z pohledu právního, taktického, psychologického i administrativního.

3.2 Hodnocení výsledků dosažených u závěrečné zkoušky

Didaktický test po IV. tématu žáci absolvovali v pátek a závěrečná zkouška začala následující pondělí. Závěrečná zkouška se skládala jednak z didaktického testu a jednak z praktické zkoušky, na kterou navazovala ústní část zkoušky. Didaktický test byl složen ze všech předcházejících otázek. V jednom testu bylo zahrnuto 90 otázek, aby žák splnil požadavky, musel dosáhnout minimálně 72 bodů. Test všichni žáci úspěšně absolvovali. Praktická část měla stejný charakter jako praktická část po III. tématu, ale navíc musel každý žák po zákroku vyhotovit příslušný tiskopis (například úřední záznam o zajištění nebo hlášení o použití donucovacích prostředků). Na praktickou část navazovala ústní část závěrečné zkoušky. Žák při ní musel před komisí odpovědět na dvě teoretické otázky související s prováděným zákrokem. Praktickou část závěrečné zkoušky včetně ústní části všichni žáci splnili, a tím úspěšně absolvovali základní odbornou přípravu.

Výše uvedené údaje mohou vzbuzovat dojem spíše jen statistických výkazů, které nemají mnoho společného s integrovaným způsobem výuky. To je však pouze počáteční zdání. Ve skutečnosti jsme s těmito čísly velice pečlivě pracovali při další výuce. Úspěšnost žáků při didaktických testech a praktických zkouškách nám totiž signalizovala, jaká úroveň výkladu daných témat v jednotlivých předmětech ve skutečnosti je a kde je tedy třeba integraci zlepšit. Jako příklad uvádím vyhodnocení úspěšnosti žáků při absolvování didaktického testu po třetím tématu. Tabulka uvedená v příloze č.2 ukazuje na počet chyb, kterých se žáci dopustili v předmětech právo a služba pořádkové policie. Tabulka například ukazuje, že v předmětu právo žáci nejvíce chybovali v otázce č. 11. Tuto otázku mělo ve svém testu celkem 14 žáků a deset žáků na ni odpovědělo špatně. Uvedená skutečnost signalizuje, že ze strany vyučujících této problematice nemusela být věnována potřebná pozornost. Konkrétně se jednalo o problematiku zatčení a právě tuto problematiku je nutné řešit integrovaně, jak z pohledu právního (vyučuje se v právu), taktického (vyučuje se v službě pořádkové policie a předmětu použití donucovacích prostředků) a psychologického (předmět psychologie). Na základě tohoto přehledu pak vedení školy zjistilo, že v předmětu právo problematice zatčení byla věnována potřebná pozornost, ale v ostatních předmětech byla věc probírána pouze okrajově. Problém byl vyřešen navýšením časové dotace v daných předmětech tak, aby žáci látku pochopili i z aspektu taktického a psychologického. U dalších tříd následujících běhů se pak již chybovost u této otázky neobjevovala.

Z tabulky je dále patrné, že u otázek z předmětu služby pořádkové policie byla chybovost minimální, takže nebylo nutné provádět žádné úpravy v časové dotaci. Učitel

tohoto předmětu se pouze v následujících hodinách k jednotlivým nejasnostem u chybně zodpovězených otázek vrátil a v běžné výuce je objasnil. Obdobně byl zpracován přehled ostatních zkušebních předmětů a stejně s ním pracovali ostatní vyučující. Tyto přehledy jsme si zhotovovali při všech didaktických testech za jednotlivá témata. Na tomto přehledu jsem chtěl ukázat, jak je pro integrovanou výuku důležitá správná diagnostika a evaluace. Jak nám správná diagnostika a evaluace mohou pomoci správně reagovat na případné nedostatky.

3.3 Hodnocení nového systému vzdělávání cestou zpětné vazby

O efektivnosti integrované výuky v nové základní odborné přípravě jsme získávali informace nejen výše popsáním způsobem, ale informace jsme se snažili získat i zpětnou vazbou od samotných žáků. Po absolvování závěrečné zkoušky žáci v anonymních dotaznících odpovídali na několik položených otázek. Jednalo se celkem o dva dotazníky. Jeden dotazník byl zpracován v elektronické podobě a žáci přímo do PC vkládali odpovědi ano, spíše ano, spíše ne a ne – příloha č. 3. Protože tento typ dotazníku neumožňoval žákům vyjádřit se slovně, měli možnost odpovědět na další otázky druhou formou dotazníku – příloha č. 4. Z dotazníku vyplňovaného v elektronické podobě vyplynulo například, že 22 procenta žáků uvedla, že studium pro ně bylo spíše obtížné a 45 procent žáků uvedlo, že pro ně obtížné nebylo. Tento údaj by nám mohl signalizovat, zda není nízká úroveň naší výuky. V dalším ukazateli se však objevilo, že 44 procenta žáků hodnotí úroveň výuky jako vysokou, 56 procent jako průměrnou, ale ani jeden jako nízkou.

Z tohoto typu dotazníku vyplynula i ta skutečnost, že jeden žák se domnívá, že studium na ZOP v SPŠ MV v Jihlavě obsahově spíše nepokrylo většinu oblasti, které pak využije ve své služební činnosti. Pokud by toto zjištění mělo potřebnou validitu, bylo by to pro naši další činnost dosti silným signálem ke změně náplně výuky. Jednalo se však o názor pouze jednoho žáka, při testování dalších tříd následujících běhů jsme se již s negativní odpovědí na tuto otázku nesekali.

Druhý dotazník měl spíše popisný charakter a žáci se v něm vyjadřovali ke skutečnostem, které nelze vyjádřit škálou. Jednalo se například o tyto otázky a odpovědi:

Jaký předmět se Vám zdá být nejdůležitější?

Čtyřicet pět procent uvedlo službu pořádkové policie, čtyřicet procent právo a dvacet pět procent služba dopravní policie.

Jaký předmět se Vám zdá být nedůležitý?

U sedmdesáti procent žáků se jednalo o spojovací přípravu a v některých případech se vyskytla i zdravotní a výpočetní technika.

Co bylo pro Vás nejpřínosnější?

Devadesát pět procent žáků uvedlo jako nejpřínosnější praktická zaměstnání při integrovaných dnech, pouze pět procent pak samotnou výuku formou přednášky.

Jaké zdroje jste ke studiu používal?

Především materiály poskytnuté od profesorů – sedmdesát procent žáků.

Z těchto údajů měla pro problematiku integrovaného způsobu výuky největší význam odpověď žáků na otázku Co bylo pro Vás nejpřínosnější? Velice nás potěšilo zjištění, že vysokým procentem ohodnotili právě integrovanou výuku v integrovaných dnech jako nejpřínosnější pro jejich vzdělávání. Samozřejmě jsme se zajímali i o to, zda k tak velkému procentu spokojenosti s integrovanou výukou nepomohlo to, že by se běžná výuka formou přednášky nějak nezačala zanedbávat. To se však při hospitacích nepotvrdilo. Úroveň přednášek je pořád na dobré úrovni, ale spokojenost žáků s integrovanými dny je dána tím, že si řešení problému mohou přímo vyzkoušet a řešit z pohledu integrujících předmětů.

Dalším důležitým údajem získaným z dotazníku byla informace o práci žáků s novými učebními texty. Tato informace však pro nás již tak pozitivní jako ta předchozí nebyla. Na doplnění zde musím uvést, že žáci pilotních tříd s nástupem výuky nové základní odborné přípravy rovněž obdrželi nové učební texty. Po velkém úsilí se podařilo shrnout veškeré učivo do dvou šanonů. To má dvě základní výhody. První je především ve velké možnosti aktualizace těchto textů. Dříve se tiskly do jednotlivých předmětů někdy až přeobsáhlá skripta, ve kterých se ale nedalo nic aktualizovat. Pokud již byl obsah nevyhovující, musela se skripta vydat nová. Nový způsob umožňuje pouze dotisk těch stránek, kde došlo k nějaké novelizaci zákonů nebo jiných norem a stránky se v šanonu pouze vymění za stránky aktuální. Obměna se provádí prakticky po čtvrt roce. Druhým přínosem je ta skutečnost, že si žáci mohou takto upravené učebnice ponechat a jsou jim k dispozici i v přímém výkonu služby.

Minimálně z těchto dvou důvodů se nám nové učebnice jevily jako velice přínosné pro integrovanou výuku, a právě proto nás zarazilo, že je žáci až tak mnoho nepoužívali a zase spíše spoléhali na výklad a materiály poskytnuté od učitelů. Dodatečně jsme pak zjistili, že tato špatná práce s učebnicemi byla zapříčiněna stereotypním postupem některých učitelů, kteří pro výuku používali své zaběhnuté materiály a ani nevěděli, co všechno a v jaké vysoké kvalitě nové učební texty obsahují. Může se zdát, že se zde zase zbytečně mnoho rozepisují o nějakých učebních textech, že tato věc s integrovaným vzděláváním policistů až tak dalece nesouvisí. Domnívám se však, že nové učební texty jsou nedílnou součástí integrovaného vzdělávání policistů, protože v textech je popis řešení jednotlivých problematik poskytován právě z pohledu integrujících předmětů, žákům slouží k velice přehledné orientaci probírané látky a mohou je vysoce efektivně využívat i při samostudiu.

Protože jsem spoluautorem jihlavské metody integrovaného vzdělávání v podobě celodenních zaměstnání, velice mě zajímalo porovnání dosažených dovedností jednotlivých žáků a jejich spokojenost s integrovanou výukou. Samozřejmě jsem byl velice potěšen hodnocením efektivnosti integrované výuky. O efektivnosti svědčí nejen dosažené výsledky žáků při jednotlivých zkouškách, ale i samotné hodnocení žáků, které jsme od nich získali. Dosažené výsledky však neznamenaají, že v integrovaném vzdělávání policistů není již co zlepšovat. Díky zkušenostem z jednotlivých středních policejních škol a i ze závěrů činnosti monitorovací skupiny vyplývá, že by bylo potřeba zlepšit vlastní motivaci žáků k přípravě na jednotlivá zaměstnání, a tím i na jejich budoucí profesi. Tím, že se zavedlo v nové základní odborné přípravě přezkušování po každém tématu, mělo dojít k tomu, že žák bude motivován připravovat se průběžně po celou dobu studia. Ukázalo se však, že přezkušování formou didaktických testů nevede žáky k ucelené přípravě. Všechny testy jsou totiž k dispozici na internetových stránkách jednotlivých škol. Toto opatření mělo opět sloužit k tomu, aby se žáci na didaktický test mohli průběžně připravovat. Postupem času si však žáci vytvořili sami správné odpovědi na jednotlivé otázky a ty si mezi sebou postupně předávají. Na test se pak již připravovali tak, že jim stačí vidět začátek otázky a k začátku otázky se naučí pouze začátek správné odpovědi. Tento způsob učení navíc pro žáky znamená, že sice na otázku dokáží správně odpovědět, ale k samotnému problému toho mnoho již neví. Po ukončení sledované pilotní třídy jsme proto u nás ve škole přistoupili k ústnímu přezkoušení celé třídy. Pokud žáci toto přezkoušení zvládnou, teprve je možné uzavřít klasifikaci za daný tematický celek. V současné době se proto jeví jako jedním z největších problémů integrovaného vzdělávání policistů systém diagnostiky znalostí žáků. Samotné testy se jeví jako nedostačující. Této problematice se však již věnovat nemohu, neboť by to bylo téma na další samostatnou práci.

Závěr:

V bakalářské práci jsem se tedy pokusil v první kapitole nastínit změny v policejním školství, ve druhé pak uvést konkrétní případ integrované výuky SPŠ MV v Jihlavě a ve třetí rozebrat efektivnost tohoto způsobu výuky.

Domnívám se, že v první kapitole se mi podařilo splnit stanovený cíl. Jednak jsem provedl docela zajímavým způsobem srovnání různých etap policejního vzdělávání a minimálně v jednom případě se mi při práci s literaturou a bádáním podařilo získat i výukovou dokumentaci vhodnou i pro současnou integrovanou výuku.

Ve druhé kapitole jsem se snažil vytvořit podklady pro integrovanou výuku metodou, kterou ostatní policejní školy zcela obdobně neprovádí, a tím se mi podařilo splnit i druhý hlavní cíl. Toto tvrzení mohu podložit svými poznatky z práce monitorovací skupiny MV. Po vzniku nové základní odborné přípravy byla totiž odborem vzdělávání a školství MV vytvořena monitorovací skupina. Skupina měla za úkol posuzovat provádění integrované výuky na jednotlivých školách u pilotních tříd, do nichž byli zařazeni žáci od 1. září 2005. Protože jsem byl členem této skupiny, mohu uvést, že integrovanou výuku provádí jednotlivé školy různým způsobem. Výše popsaným způsobem (tak zvaným trenérským způsobem) však výuku prováděla v době monitorování pouze SPŠ MV v Jihlavě. Tím samozřejmě nechci říct, že na jiných školách je kvalita integrované výuky nižší. To v žádném případě. Domnívám se však, že tím, že žák naší školy si každou modelovou situaci musí procvičit přímo, získává na rozdíl od výuky v jiných školách daleko větší míru dovednosti.

Ve třetí kapitole jsem pak provedl rozbor efektivnosti nové základní odborné přípravy v podmínkách SPŠ MV v Jihlavě. Domnívám se, že i zde byl splněn stanovený cíl. Zpětnou vazbou jsem poukázal na určité nedostatky, které ve výuce základní odborné přípravy vznikly a popsal jsem i způsob, jak jsme se pokusili tyto nedostatky odstranit.

S problematikou integrovaného vzdělávání však souvisí ještě jedna skutečnost, kterou bych chtěl v závěru uvést. Je to problematika související s diskusí, zda současné integrované vzdělávání policistů má vést pouze ke vzdělávání (tento trend je v současné době částečně prosazován odborem vzdělávání a správy policejního školství MV), nebo zda má sloužit i k výchově policistů (to je zase názor nás učitelů). Než uvedu svůj názor, opět použiji citaci z již tak často uváděné Instrukce pro četnické školy. Zde se v § 22 hovoří o klasifikaci. Klasifikace je rozdělena do tří oblastí a každá oblast je hodnocena čtyřmi klasifikačními stupni (nejlepší je čtyřka, nedostatečný prospěch je jednička). Tato klasifikační stupnice není až tak nejzajímavější. Zde mě však hlavně překvapilo, že žák musel být hodnocen nejen

z vědomostí (tak jak je to i dneska), ale navíc bylo ještě hodnoceno jeho chování a pilnost. „Celkového velmi dobrého prospěchu dosáhne žák, který má ve vyučovacích předmětech v každé skupině průměrnou známku 3,5 a z chování a pilnosti známku 4“.¹⁹

Můj názor tedy je, že integrované vzdělávání policistů by nemělo vést pouze k jejich vzdělávání, ale tak jak tomu bylo i za první republiky, i k jejich výchově. I v současné době sice můžeme naše žáky vychovávat. Děje se to však nepřímo pomocí různých aktů řízení upravujících například ústrojovou kázeň, zdravení a podobně. Z chování však žádnou známku nedostávají. Obdobně je to u „pilnosti“. Samozřejmě, že při celkovém hodnocení žáka se přihlíží i k jeho aktivitě, ale samostatně aktivitu známkovat rovněž nemůžeme. Nemyslím si, že je nezbytně nutné, aby se do současného policejního vzdělávání zaváděly přímo nové způsoby hodnocení. Spíš se domnívám, že by se otázka vzdělávání měla daleko více spojovat i s otázkou výchovy mladého policisty. Toto by zcela určitě přispělo ke zkvalitnění nového integrovaného vzdělávání policistů, a tím i ke zkvalitnění celkové připravenosti žáků na vykonávání policejní profese.

I přes některé nedostatky (málo náročné didaktické testy a tím menší motivace žáků, nedostatečné spojení vzdělávání s výchovou, zlepšení práce s cíli a nízký podíl proaktivní výuky) si však dovolím hodnotit nově zavedené integrované vzdělávání policistů jako obrovský přínos pro celkové zlepšení činnosti Policie České republiky. Obdobně hodnotí zavedení nové základní odborné přípravy vedoucí oddělení vzdělávání a výcviku policistů odboru vzdělávání a správy policejního školství MV PaedDr. Jan Vykoukal, který v časopise *Policista* hodnotí základní odbornou přípravu v jednotlivých policejních škol takto „V systému integrovaných zaměstnání se asi nejdál dostali v SPŠ MV v Jihlavě. Velkým pozitivem školy v Praze-Hrdlořezích je nepochybně zřízení oddělení metodiky a integrace výuky, které přichází s mnoha nevšedními nápady“²⁰. Protože však existuje ještě několik oblastí ke zlepšení základní odborné přípravy, v době, kdy dokončuji bakalářskou práci, byl vytvořen nový tým zástupců jednotlivých policejních škol, policejního prezidia a odboru vzdělávání MV, který se snaží odstranit nedostatky v novém systému základní odborné přípravy. Vzhledem k tomu, že i já jsem členem tohoto týmu, mohu uvést, že se tento tým mimo jiné zabývá i řešením problémů, které jsem v závěru své práce naznačil.

¹⁹ Instrukce pro četnické školy, Věstníkem četnictva číslo 11 z roku 1928, 128 s.

²⁰ VANĚK, J. *Vrcholy profesní kariéry*. *Policista*, 2007, 1, 31 s. ISSN 1211-7943

Resumé.

Domnívám se, že se mi vytvořením bakalářské práce podařilo dosáhnout stanovených cílů. V první kapitole jsem provedl srovnání různých etap policejního vzdělávání. Tímto srovnáním jsem našel i několik témat, které nesou prvky integrace a které se dají použít i v současné době. Ve výuce se mi mimo jiné velice osvědčila práce s právními důvody použití zbraně z roku 1928.

V aplikační části práce jsem popsal konkrétní případ jednoho způsobu integrované výuky v SPŠ MV v Jihlavě. Domnívám se, že i zde se mi podařilo cíl splnit. Vytvořený podklad integrovaného dne může sloužit i jako návod pro jiné SPŠ MV.

Ve třetí kapitole jsem pak provedl rozbor efektivnosti nové základní odborné přípravy aplikované v SPŠ MV v Jihlavě. Domnívám se, že i zde byl splněn stanovený cíl. Zpětnou vazbou jsem poukázal na určité nedostatky, které ve výuce základní odborné přípravy vznikly a popsal jsem i způsob, jak jsme se pokusili tyto nedostatky odstranit.

Anotace

Téma práce: Integrované vzdělávání policistů

Cíl práce:

- 1) Zjistit, zda vzdělávání policistů před rokem 2005 neslo prvky integrace, které by se daly uplatnit i v současném vzdělávání policistů.
- 2) Popsat a vysvětlit způsob prováděné integrované výuky v SPŠ MV v Jihlavě.
- 3) Získat orientační přehled efektivnosti nové integrované výuky.

Metody práce: Práce s literaturou, badatelská činnost, aplikační činnost a dotazník.

Očekávané výstupy:

- 1) Na základě badatelské činnosti a práce s literaturou získaná dokumentace výukových témat vhodných pro současnou integrovanou výuku.
- 2) Názorný přehled o způsobu celodenní integrované výuky v SPŠ MV v Jihlavě.
- 3) Přehled o dosažených výsledcích žáků pilotní třídy SPŠ MV v Jihlavě a názorný příklad využití těchto výsledků.

Klíčová slova

integrovaná výuka	integrovaný den	etický kodex
výukové cíle	participující předměty	modelové situace
strukturovaná inscenace	didaktický test	praktická zkouška

Annotation

Work topic : Integrated policeman education

Work target :

- 1) Find out, if policeman education a year before 2005 attached elements of integration, that would be possible to apply also in present policeman education.
- 2) Describe and explain the way of practised integrated education in the Secondary police school of MI in Jihlava.
- 3) Get orientation point view of the new integrated education efficiency.

Work methods : Work with literature, explorer activity, application activity and questionnaire.

Expected data output:

- 1) Pursuant to explorer activities and work with literature obtained documentation of tutorial themes what are fit for present integrated education.
- 2) Illustration summary of methods of all-day integrated education in the Secondary police school of MI in Jihlava.
- 3) Summary of reached pupils results in pilot class in the Secondary police school of MI in Jihlava and illustration of exploitation these results.

Key words

integrated education	integrated day	ethical codex
educational targets	participation subjects	model situations
structured inscenation	didactic test	practical test

Seznam použité literatury:

1. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších změn a doplňků
2. Nařízení Ministerstva vnitra č. 37 ze dne 1. prosince 2005 o vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR ve středních policejních školách
3. Rozkaz policejního prezidenta č. 1 z roku 2005 – Etický kodex Policie České republiky
4. Výnos ministerstva vnitra ze dne 15. června 1928 číslo 37.156-13
5. Instrukce pro četnické školy, Věstník četnictva číslo 11/ 1928
6. Věstník četnictva, ročník X, číslo 13, Praha: 27. září 1928
7. Psychotechnické zkoušky pro službu bezpečnostní, Instrukce bezpečnostní služby č.8/1936 Sb.
8. MAŇÁK, J., ŠVEC, V. Výukové metody. 1. vyd. Brno : Paido, 2003. 219 s. ISBN 80-7315-039-5
9. ROGOŽANOVÁ, L. *Sociální komunikace (pedagogická)*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2005, 20 a 24 s.
10. MURČEK, J. a kol. *Pořádková služba*. Holešov: Tiskárna MV, 2003, 76 s.
11. KAŠPAR, L. *Historia magistra vitae*. Policista, 2005, 4, 30-31s. ISSN 1211-7943
12. KAŠPAR, L. *Historia magistra vitae*. Policista, 2005, 5, 30-31 s. ISSN 1211-7943
13. VANĚK, J. *Vrcholy profesní kariéry*. Policista, 2007, 1, 31 s. ISSN 1211-7943
14. Zpráva o koncepci celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR
15. Evropský kodex policejní etiky
16. Rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu policistů pořádkové, dopravní a železniční služby

třída: CD I/05

Datum konání: 10. 3. 2007

Příloha č. 1

PRACOVNÍ MANUÁL K REALIZACI INTEGROVANÉHO DNE:

téma číslo II. / I.

(praktický nácvik použití donucovacích prostředků)
(hmaty, chvaty, pouta a zastavovací pás)

Garant I.D. : pplk. Křaustek

Rozdělovník: pplk. Ing. Vada, Mgr. Šabestová, mjr. Czabe, npor. Šamáček, kpt. Brachta

POSTUP PŘI TVORBĚ PRACOVNÍHO MANUÁLU

1. Vzorový manuál obdrží vedoucí oddělení, které garantuje stanovený předěl. Na základě vzorového manuálu pak vedoucí, nebo jim určený garant - učitel nosného předmětu vyhotoví "prac. manuál", a ten předloží nejdéle 14 dnů před konáním zúčastněným učitelům k připomínkování
2. Pracovní manuál se vytvoří tak, že garant ve vzorovém manuálu aktuálně opraví datum konání předělu, jména učitelů a počty žáků. Po souhlasu pplk. Křaustka lze případně změnit i nápiň jednotlivých vyučovacích hodin.
3. Takto zhotovený pracovní manuál předloží vedoucí oddělení pplk. Ing. Sadackému ke schválení týden před konáním předělu. Po schválení jsou pak kopie předány vyučujícím a kpt. Mgr. Schrakovi.
4. Po schválení se pracovní manuál stává pro všechny zúčastněné závazným a neměnným podkladem pro provedení zamětnání. Případné odchylky se mohou provádět pouze vzhledem k nepředpokládaným okolnostem - změna klimatických podmínek, technické závady atd.
5. Navržené časy pro vyhodnocení jednotlivých modelovek a časy pro ukázkou vzorových situací se mohou jevit jako nedostatečné. Musíme si ale uvědomit, že tato časová dotace neslouží k teoretickému odučení látky (to si musí zajistit každý učitel v předchozí výuce), ale pouze k označení správného postupu a k vytknutí zjištěných závad !!!.

Rozpis zaměstnání - II. téma, integrovaný den č. I.

I. časové rozvržení zaměstnání

Čas. rozm.	Činnost:	Zajistí:
07.30 - 08.	Přesun na Pouště	kpt. Brachta
08.00 - 08.	Seznámení s tématem a cíli výuky, provedení znalostního testu	pplk. Křaustek
08.30 - 08.	Přestávka	
08.35 - 09.	Zaměstnání ve skupinách	pplk. Křaustek, mjr. Czabe, npor. Šamáček, Mgr. Šabestová
09.50 - 09.	Přestávka	
09.55 - 11.	Zaměstnání ve skupinách	pplk. Křaustek, mjr. Czabe, npor. Šamáček, Mgr. Šabestová
11.10 - 11.	Přestávka	
11.15 - 12.	Zaměstnání ve skupinách	pplk. Křaustek, mjr. Czabe, npor. Šamáček, Mgr. Šabestová
12.30 - 13.	Oběd	
13.00 - 13.	Společné vyhodnocení dopolední výuky	pplk. Křaustek
13.40 - 13.	Přestávka	
13.45 - 14.	Opakování zásad použití zastavovacího pásu a jiných prostředků	pplk. Vada
14.00 - 14.	Použití zastavovacího pásu v praxi s vyhodnocením provedeního zákroku	pplk. Vada
14.30 - 15.	Nácvik použití zastavovacího pásu ve skupinách	pplk. Vada, pplk. Křaustek, npor. Šamáček
15.15 - 15.	Celkové zhodnocení zaměstnání	pplk. Křaustek
15.30 - 15.	Garant předělu zajistí pracovní poradou učitelů a vypracování SWOT analýzy	pplk. Křaustek
15.45 - 16.	Přesun do Jihlavy	kpt. Brachta

II. Náplň dopoledního zaměstnání

a) 08.00 - 08.30 hodin společné zahájení

Téma zaměstnání:	Donucovací prostředky hmaty a chvaty, pouta, zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidel	Zajistí: pplk. Křaustek
Cíl zaměstnání:	Zopakovat a prověřit teoretické znalosti právních důvodů k použití těchto DP a získat znalost a dovednost při jejich praktickém použití.	Zajistí: pplk. Křaustek
Přezkoušení:	Teoretické znalosti formou testu.	Zajistí: pplk. Křaustek

b) provedení zákroku první hlídkou každé skupiny

Čas: 08:35 - 08:45 (orientační čas)	Prostor: zaparkovaný autobus	Provedení zákroku první dvojičennou hlídkou, která je vyslána na konečnou zastávku MHD, kde z autobusu odmítá vystoupit cestující. Ten odmítá vystoupit i na opakovanou výzvu hlídky, proto proti němu hlídka použije hmaty a chvaty. Značkař klade pouze pasivní odpor. Zákrok končí po vyvedení značkaře z autobusu, další dokumentace se neprovádí. Zákrok je zaznamenán videokamerou.	Zajistí: pplk. Křaustek Mgr. Šabestová jeden figurant
Čas: 08:35 - 08:45 (orientační čas)	Prostor: restaurace	Provedení zákroku první dvojičennou hlídkou druhé skupiny. Hlídka je vyslána do restaurace, kterou po uzavírací době odmítá opustit jeden z hostů. Ten odmítá opustit restauraci i po opakované výzvě hlídky, proto jej hlídka vyvede za použití hmatů a chvatů z restaurace. Po tuto dobu značkař klade pouze pasivní odpor, ale před restaurací se pasivní odpor změní v aktivní - pokusí se vytrhnout ruku z držení. Hlídka značkaře svede na zem a na zemi provede jeho spoutání. Zákrok je zaznamenán videokamerou.	Zajistí: mjr. Czabe dva figuranti
Čas: 08:35 - 08:45 (orientační čas)	Prostor: chodba před jídelnou	Provedení zákroku první dvojičennou hlídkou třetí skupiny. Hlídka je vyslána do haly autobusového nádraží, ze které má předvést na obv. odd. osobu, která se nedostavila k podání vysvětlení. Značkař ani na opakovanou výzvu k následování hlídky na oddělení nereaguje a naopak se pokusí z místa utéct. Hlídka jej za použití hmatů a chvatů zadrží a provede jeho spoutání ve stoje. Zákrok je zaznamenán videokamerou.	Zajistí: npor. Šamáček jeden figurant

c) vyhodnocení provedeného zákroku první hlídkou (každá skupina si vyhodnocuje svůj zákrok)

Čas: 08:45 - 09:00	Prostor: učebny 1 až 3	Zajisti: pplk. Křaustek, mjr. Czabe mpor. Šamáček, Mgr. Šabestová
Žáci skupiny zhlédnou provedený zákrok první hlídky. Zákrok nejdříve zhodnotí zakročující policisté, pak ostatní žáci a značkař. Shrnutí provede učitel PDP i z pohledu psychologického (výzva, razantnost, bezpečnost a komunikace s osobou).		

d) ukázka správného řešení obdobné situace (každá skupina má svoji ukázkou)

Čas: 09:00 - 09:15	Prostor: učebny 1 až 3	Zajisti: pplk. Křaustek, mjr. Czabe mpor. Šamáček, Mgr. Šabestová
Žáci skupiny zhlédnou na videu připravený zákrok, který správným způsobem řeší obdobnou situaci, ve které zakročovala první hlídka. Po shlédnutí snímku učitel PDP provede zdůraznění zásad správného postupu a porovná případné nedostatky zákroku zakročující hlídky a vzorového snímku.		

e) vlastní nácvik správného provedení zadaného úkolu dle modelové situace (každá skupina si provádí svoji modelovou situaci)

Čas: 09:15 - 09:50	Prostor: dle předchozí výuky	Zajisti: pplk. Křaustek, mjr. Czabe mpor. Šamáček, Mgr. Šabestová a figuranti
Žáci pod vedením učitele PDP provádí nácvik správného řešení zadaného úkolu. Zákrok provedou nejdříve ostatní hlídky ve skupině, učitel je po zákroku ihned upozorní na zjištěné závady a pak ve zbylém čase procvičují správné provedení zákroku		

V době od 09.55 do 11.10 hodin a v době od 11.15 do 12.30 hodin bude probíhat stejná výuka, žáci si pouze postupně vymění provádění jednotlivých modelových situací. Postup při výuce zůstává tak, jak je uveden v bodech c) až e). Učitelé SPP učí stejné modelové situace, ve skupinách se vymění učitelé psychologie a PDP tak, aby tito učitelé byli přítomni vždy na jedné modelové situaci. Žáci zůstávají ve svých třídách, mění se učitelé !!!

f) společné vyhodnocení dopoledního zaměstnání - použití hmatů, chvatů a pout

Čas: 13:00 - 13:40	Prostor: učebna č. 1	Učitel SPP shrne nejzávažnější pochybení, kterých se žáci při použití uvedených DP dopustili, pochválí dobře provedené zákroky a na závěr za použití dataprojektoru provede závěrečné zdůraznění základních zásad při použití výzvy, hmatů, chvatů a pout.	Zajisti: pplk. Křaustek
------------------------------	-----------------------------------	--	-----------------------------------

III. Náplň odpoledního zaměstnání

a) Opakování zásad použití zastavovacího pásu

Čas: 13:45 - 14:00	Prostor: učebna č. 1	Učitel SDP provede opakování zásad při použití zastavovacího pásu a jiných prostředků k násilnému zastavení vozidla	Zajisti: pplk. Vada
------------------------------	-----------------------------------	---	-------------------------------

b) Použití zastavovacího pásu v praxi

Čas: 14:00 - 14:15	Prostor: úsek za hlavní budovou	Učitel SDP umístí skutečný zastavovací pás tak, aby předvedl zastavení motorového vozidla. Vozidlo bude řídit učitel předmětu DPP. S vozidlem najede na připravený zastavovací pás. Všichni žáci sledují provedení zákroku přímo z bezpečného místa, a navíc se použítí zastavovacího pásu zaznamená videokamerou.	Zajisti: pplk. Vada, mpor. Haralecký pplk. Křaustek
------------------------------	---	--	---

c) Vyhodnocení použití zastavovacího pásu

Čas 14:15 - 14:30	Prostor: učebna č. 1	Učitel SDP promítne pořízený záznam použití donucovacího prostředku a následně vyhodnotí celý zákrok se zdůrazněním základních zásad použití zastavovacího pásu	Zajisti: pplk. Vada
-----------------------------	-----------------------------------	---	-------------------------------

d) nácvik použití zastavovacího pásu

Čas: 14:30 - 15:15	Prostor: 3x rovný úsek	Třída se rozdělí opět do tří skupin a pod dohledem učitelů budou provádět nácvik použití zastavovacího pásu - bez průjezdu vozidla. Na zjištěná pochybení učitel upozorní žáky ihned při používání pásu. Videodokumentace se neprovádí.	Zajistí: pplk. Vada mjr. Czabe npor. Šamáček
------------------------------	----------------------------------	---	--

e) celkové zhodnocení zaměstnání

Čas: 15:15 - 15:30	Prostor: učebna č. 1	Vedoucí zaměstnání provede se žáky celkové zhodnocení zaměstnání. Vyzdvihne dobře provedené zákroky, upozorní na chyby při špatně provedených zákrocích a stanoví další postup k případnému odstranění závažných nedostatků v další výuce.	Zajistí: pplk. Křaustek
------------------------------	--------------------------------	--	-----------------------------------

IV. provedení analýzy SWOT

Čas: 15:30 - 15:45	Prostor: sborovna	Vedoucí zaměstnání provede se všemi učiteli analýzu SWOT - písemnou formou podchytí silné a slabé stránky zaměstnání, zaznamená příležitosti ke zlepšení a hrozby okolí - co bylo dobré, co se nepovedlo, co se dá zlepšit a co by mohlo ohrozit příští zaměstnání.	Zajistí: pplk. Křaustek
------------------------------	-----------------------------	---	-----------------------------------

Neopomenutelné zásady procvičovaných zákroků:

1. Z pohledu pořádkové služby:

- a) vojenský a občanský pozdrav při příchodu k osobě
- b) zjištění skutečného stavu věci - stanovení právního důvodu k použití DP
- c) výzva k provedení požadované činnosti
- d) důrazná výzva s upozorněním na následky neuposlechnutí výzvy
- e) provedení zákroku dle taktiky předmětu PDP

2. Z pohledu předmětu použití donucovacích prostředků:

- a) dodržovat taktické postavení policistů při zákroku (vzdálenost od osoby, jeden člen hlídky jedná čelně a druhý zajišťuje ze strany pachatele)
- b) využití vhodné techniky pro překonání odporu pachatele (strh, klíč, poraz apod.)
- c) při kládání pout lehkým úderem na ušší stranu zápěstí ruky pachatele, druhou ruku mu podává další policista , který ji obdobnou fixací zajišťuje po celou dobu zákroku
- d) pouta uchopí poutající tak, aby měl řetízek pout sevřený v pěsti - tzv. "brýle"

3. Z pohledu předmětu služba dopravní policie:

- a) dodržení bezpečné vzdálenosti nutné k dojetí vozidla po projezí přes zastavovací pás - rovný úsek vozovky
- b) dodržet opakované výzvy k zastavení vozidla před použitím zastavovacího pásu
- c) po projezí zastavovaného vozidla zastavovacím pásem ihned tento pás odstranit
- d) bezpečný přístup policistů k zastavenému vozidlu - nevíme, kdo v autě sedí a proč na naše pokyny nezastavil

4. Z pohledu předmětu psychologie:

Komunikace verbální: slušnost zdvořilost, sebevědomí a jistota

nonverbální:

dodržování komunikační vzdálenosti, síla hlasu, postoj, sledování projevů osoby, proti níž se zasahuje

Zvládnání stresu: rozpoznat rovinu, z níž jedná osoba, proti níž se zasahuje (Ro-Já nebo Dě-Já nebo Do-Já), a jednat z roviny dospělého já, (s využitím poznatků TA a asertivity)

Zajištění vlastní bezpečnosti: udržování očního kontaktu a komunikace s osobou, proti níž se zasahuje, pozornost, bezpečná vzdálenost

5. Z pohledu předmětu dopravní prostředky police:

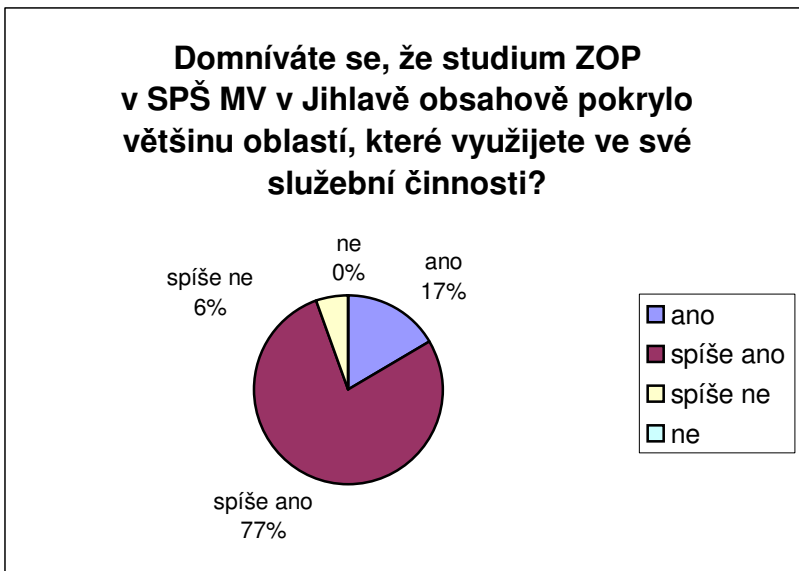
Příloha č. 2

Přehled chybovosti v didaktickém testu třetího tematu:

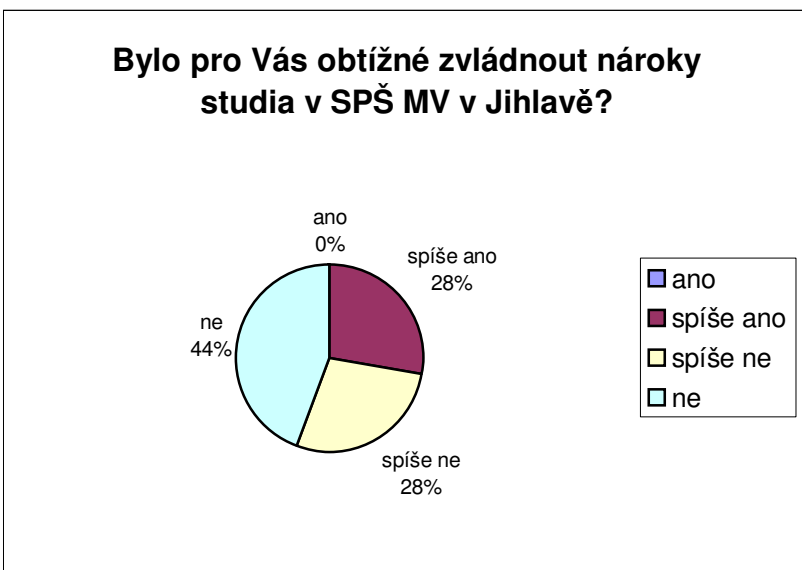
PRA	Císlo otázky MV ČR	správně	chybně	celkem		SPP	Císlo otázky MV ČR	správně	chybně	celkem
	1	16	0	16		17	1	12	2	14
	2	13	2	15		18	2	18	0	18
	3	16	0	16		19	3	11	1	12
	4	14	0	14		20	4	15	0	15
	5	14	0	14		21	5	15	0	15
	6	14	0	14		22	6	12	0	12
	7	11	0	11		23	7	16	0	16
	8	14	0	14		24	8	16	0	16
	9	18	0	18		25	9	12	0	12
	10	14	0	14		26	10	13	0	13
	11	4	10	14		27	11	15	0	15
	12	13	0	13		28	12	17	0	17
	13	13	1	14		29	13	10	2	12
	14	15	0	15		30	14	16	0	16
	15	12	0	12		31	15	14	0	14
	16	14	0	14		32	16	12	0	12
						33	17	14	0	14
						34	18	11	1	12
						35	19	15	1	16
						36	20	12	0	12
						37	21	12	0	12
						38	22	11	0	11
						39	23	14	0	14
						40	24	16	0	16
						41	25	15	0	15
						42	26	14	0	14
						43	27	12	0	12
						44	28	10	0	10
						45	29	12	0	12
						46	30	5	4	9
						47	31	16	0	16
						48	32	13	0	13
		215	13	228				426	11	437
PRA		správně	chybně	celkem		SPP		správně	chybně	celkem

Příloha č. 3

1	2	3	4
ano	spíše ano	spíše ne	ne
3	13	1	0

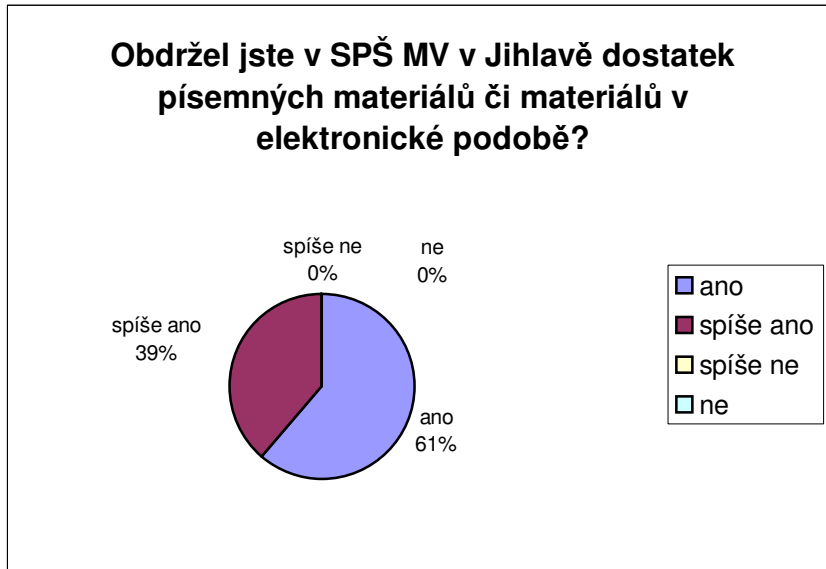

1	2	3	4
ano	spíše ano	spíše ne	ne
0	5	5	8

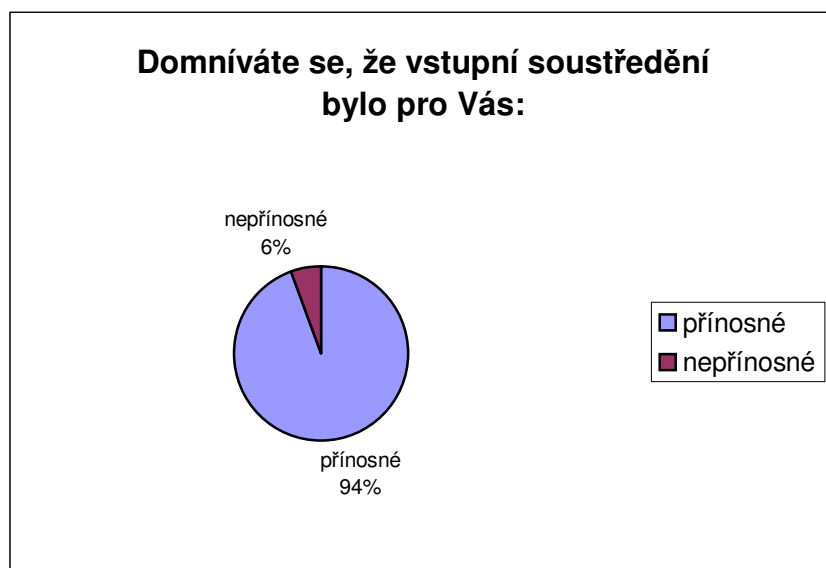

Příloha č. 3

1	2	3	4
ano	spíše ano	spíše ne	ne
11	7	0	0

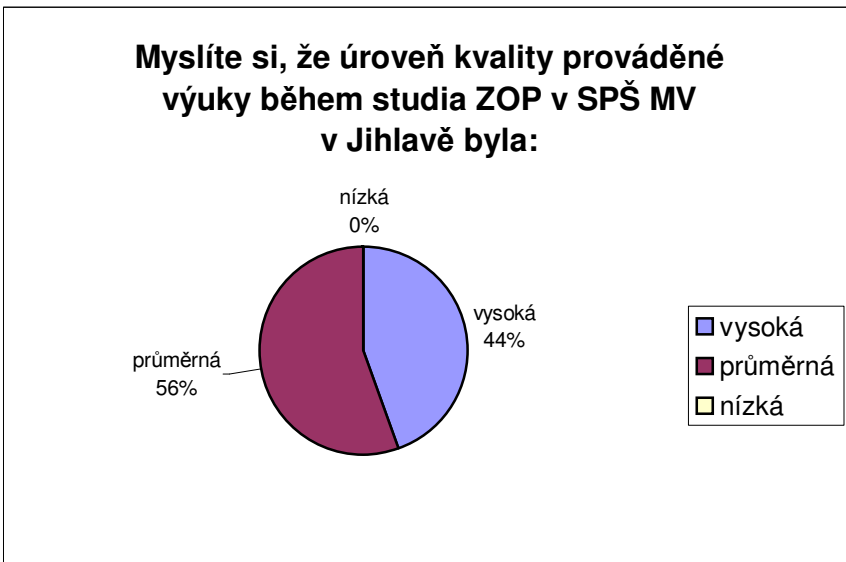

1	2
přínosné	nepřínosné
17	1

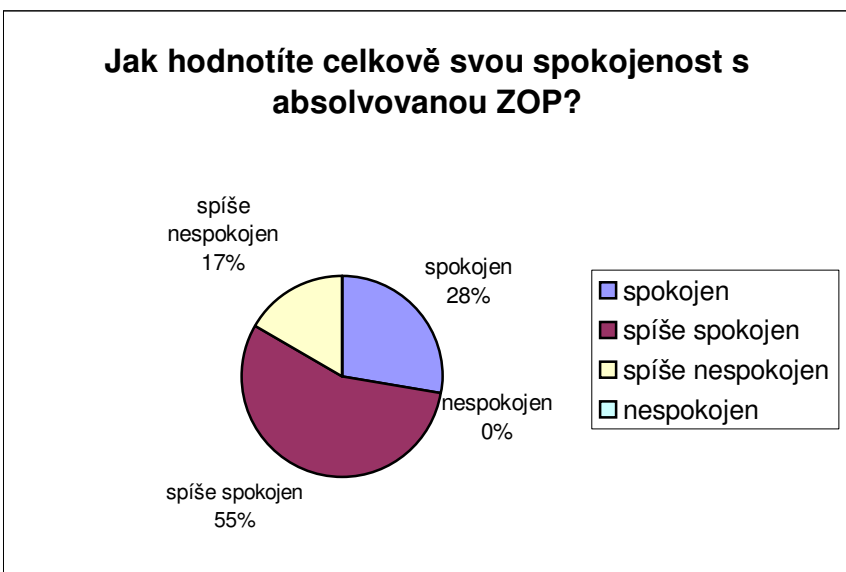

Příloha č. 3

1	2	3
vysoká	průměrná	nízká
8	10	0

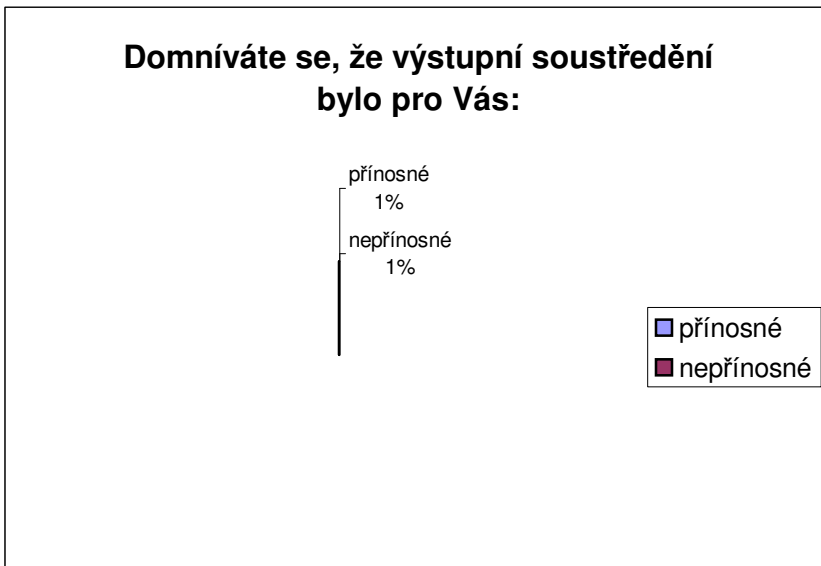

1	2	3	4
spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	nespokojen
5	10	3	0

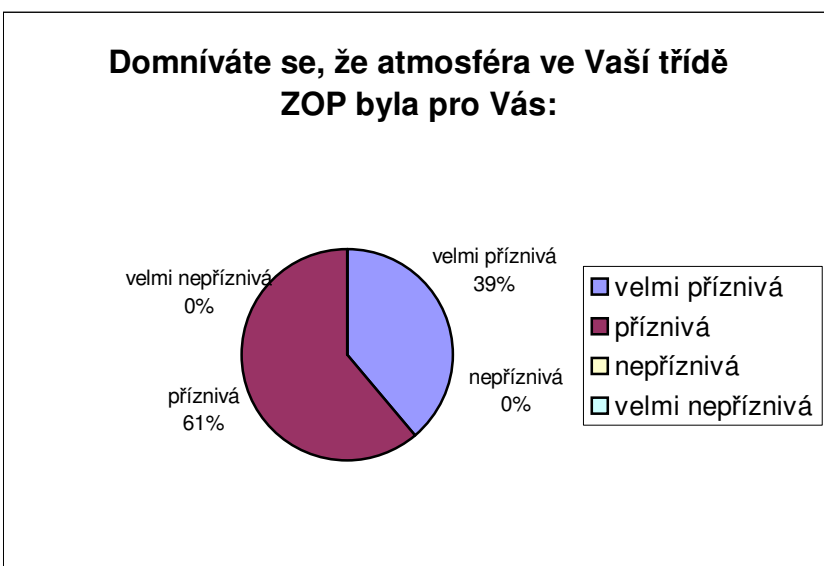

Příloha č. 3

1	2
přínosné	nepřínosné
0	0

1	2	3	4
velmi příznivá	příznivá	nepříznivá	velmi nepříznivá
7	11	0	0

Příloha č. 4

Výroky k hodnocení školního vzdělávacího programu ZOP

- výstupní šetření

I. Výroky týkající se Vašich očekávání a vstupní informovanosti o školení a vzdělávacím programu

Výroky týkající se Vašeho studia v SPŠ MV v Jihlavě:

1. Domníváte se, že studium ZOP v SPŠ MV v Jihlavě obsahově pokrylo většinu oblastí, které využijete ve své služební činnosti?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

2. Bylo pro Vás obtížné zvládnout nároky studia v SPŠ MV v Jihlavě?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

3. Obdržel jste v SPŠ MV v Jihlavě dostatek písemných materiálů či materiálů v elektronické podobě, např. aktuální právní normy apod.?

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

4. Domníváte se, že vstupní soustředění bylo pro Vás:

1	přínosné
2	nepřínosné

6. Domníváte se, že atmosféra ve Vaší třídě ZOP byla pro Vás:

1	velmi příznivá
2	příznivá
3	nepříznivá
4	velmi nepříznivá

7. Myslíte si, že úroveň kvality prováděné výuky během studia ZOP byla:

1	vysoká
2	průměrná
3	nízká

8. Jak hodnotíte celkově svou spokojenost s absolvovanou ZOP?

1	spokojen
2	spíše spokojen
3	spíše nespokojen
4	nespokojen

II. Popisná část k výrokům, které nelze vyjádřit škálou

Výroky týkající se Vašeho studia v SPŠ MV v Jihlavě:

1. Jaká jste měl konkrétní očekávání od studia ZOP v SPŠ MV v Jihlavě?
2. Čeho jste se během studia v SPŠ MV v Jihlavě nejvíce obával?
3. Který předmět a proč v SPŠ MV byl podle Vás nejdůležitější?
4. Který předmět a proč v SPŠ MV byl podle Vás nedůležitý?
5. Která forma nebo případně kombinace forem vyučovacích hodin byla pro Vás nejpřínosnější, příp. kterou byste rozšířili? (Uveďte např. přednáška, seminář, praktické cvičení, modelová situace, panelová diskuse, samostudium, příp. jiná).
6. Jakých studijních zdrojů jste nejvíce využívali během studia v SPŠ MV?
7. Splnili všichni vyučující Vaše očekávání z hlediska formy a obsahu výuky?
8. Jak jste byl v SPŠ MV v Jihlavě spokojen s poskytovanou stravou, ubytováním a materiálně technickým vybavením?

III. Prostor pro vyjádření ke všem důležitým skutečnostem týkajících se pobytu v SPŠ MV v Jihlavě během studia ZOP